

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V. Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155-62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádió gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 39. szám.

Szeptember hó 22.

A kormány hároméves működésének eredményei

A reformkormány három éves működéséről megdönthetetlen adatokat tartalmazó könyvben számol be. Ezek az adatok minden szándékosság nélkül, hidegen, tárgyilagosan és meggyőződéssel tárják elénk a háromévi kormányzás gazdasági eredményeit. A becsületes és önzetlen harcot, amelyet a rabsorsba sülyesztett magyar nemzet bilincseinek széttréseért folytat a kormány. A könyv kivonatát alább ismertetjük. Előszóban csak annyit, hogy szükség volt rá. Látnia kell minden gondolkodó magyarnak, hogy mi történt körülötte és érette. S ha előfesta, megkönnyebbülés érzése hatja át: *a reformkormány a magyar boldogulás uttorója...*

*

1932 szeptember hó 29-én bizta meg Magyarország Kormányzója Gömbös Gyulát a kormány megalakításával. Pár nap híján három esztendő választ el bennünket a Gömbös-kormány működésének megkezdésétől és ebből az alkalomból a kormány *Kék Könyvben* számol be a nemzetnek az elmúlt három esztendő munkásságáról. A munka 10 fejezetben ismerteti a politikai és gazdasági élet eseményeit és felsorolását adja a kormány egész tevékenységének, valamint kitűzött jövőbeli munkatervének.

A könyv első fejezete vázolja az ország sulyos helyzetét 1932 októberében, a kormány hivatalbalépésének idején, majd párhuzamot von a három év előtti állapotok és a mai helyzet között. Pártkülönbség nélkül, itthon és a külföldön elismerik a következő eredményeket:

Magyarország ma a rend, nyugalom és biztonság országa. A kormányrendszer stabilitása egy hatalmas kormányzati többség megteremtésével biztosítva van. Az állambháztartás nagy lépéssel halad a kiegyensúlyozás felé. A közigazgatás gyors lépésekben halad a racionalizálás felé. A pengő belső vásárlóereje csorbitatlan, külföldi értékelése emelkedőben van. Új munkaalkalmak megteremtésével köz munkák és beruházások révén a gazdasági élet kimozdult tespedéséből. Az ország külkereskedelmi kapcsolatit szerződéses és egyezményes létesítésével újra felvette és kivitelünket fejleszteni sikerült. A gazdatartozások sulyos terhei fokozatosan enyhültek, a védetség intézményének bevezetése a gazdaadósoknak megszerezte a nyugalmat és biztonságot. Agrárpolitikai téren jelentős eredmény a buza külföldi értékesítésének megoldása a római szerződéssel, amely exportfeleslegünk nagy részének kivitelét biztosítja jóval a világgpiaci áron

felül. Külpolitikailag jelentős eredmény volt, hogy *Magyarországnak a Duna medencéjében való fontos pozícióját és az egyenjogúság iránti igényét elismerik és hogy sikerült a külföld érdeklődését felébreszteni jogos revíziós igényeink iránt.*

Ezután a munka megokolja a reformpolitika szükségességét. A reformpolitika vezető gondolata a *nép legszélesebb rétegei életszínvonalának emelése, a több és jobb élelmezés, több és jobb iskola, szóval a nagyobb kultúra bevitele, le egészen a tanyák legkisebb kunyhójába.*

A belpolitika eredményei

A második fejezet visszapillantást vet a belső politikai eseményekre és eredményként könyveli el, hogy a nemzet nemcsak átküzdötte a gazdasági válság legnehezebb időszakát, de lefektette az alapjait a gazdasági kibontakozás lehetőségének is. A nagy

Antal István igazságügyi államtitkár beszédet mond Kőszegen, Németh Imre országgyűlési képviselő beszámolóján.

parlamenti többség megteremtése biztosítja a kormányzat szilárdságát, állandóságát s az alkotmányos rend fenntartását. E parlamenti többséggel a háta mögött a mindennapi szükségletek ellátása és a legfontosabb gazdasági, pénzügyi és szociális teendők elvégzése után, rátérhet a reformpolitika útjára.

Külpolitikai eredmények

A harmadik fejezet vázolja a kormány külpolitikai tevékenységét és a külpolitikai munka mérlegét a következőkben vonja meg:

1. A revízió gondolata tért hódított a nemzetközi politikában.

2. A régi barátságokat megerősítettük és újakkal szaporítottuk.

3. Az egyoldaluan leszerelt államok jogát a teljes fegyverkezési egyenlőségre ma már nem vonják kétségbe.

4. Elismerik Magyarország közreműködésének nélkülözhetetlenségét a dunai kérdés megoldásában.

5. A római egyezmények nemcsak a buza értékesítési problémáját oldották meg, de egyben Magyarország nemzetközi súlyának gyarapítását is jelentik.

Pénzügy és hitel

A negyedik fejezet a gazdaságpolitika három esztendejének részletes képét adja. Ez az ismertetés felöleli a pénzügyi politikát, az agrárpolitikát, a kereskedelmi politikát és közlekedést és az ipari politikát.

A pénzügyi politika terén eredmény az, hogy az államháztartásban a kormány rendet teremtett, a költségvetésben megvalósította az ösztönöséget és a realitást, a deficitet lényegesen csökkentette és az állami háztartás egyensúlyának helyreállítására felé nagy haladást tett. Az adópolitikai intézkedések során reámutat a többgyermekes családok adóterhének enyhítésére, a rokkantak adókedvezményekben való részesítésére és az adóvégrehajtásban a kisemberekkel szemben alkalmazott enyhébb eljárásra. A hitelpolitika eredményeit a munka abban foglalja össze, hogy a teljesen befagyott hitellet merevsége megtört és a hitelezés fokozására ismét megindult. A kamatteher igen lényegesen csökkent. A devizapolitika eredményeként a pengő belső vásárlóerejét sikerült megővni, külföldi értékelése pedig megszilárdult.

Agrárpolitikai eredmények

Az agrárpolitika ismertetésének tág teret szentel a munka annál fogva, hogy a kormány egész gazdasági és szociális politikájában kidomborítja az agrár-jelleget. Az agrárpolitika látható eredményeit az alábbiakban

csoportosítja: A mezőgazdaság átszervezése a piacképes minőségi termelés irányában nagy lépésekkel haladt előre. Sikerült a kormány értékesítési politikájával a mezőgazdasági termények árzuhanását megállítani és azok árszínvonalát újból felemelni, a magasabb gabonárákat pedig állandósítani. A mezőgazdaság részére jelentős kedvezményeket biztosított a kormány. Birtokpolitikai téren már eddig is az volt a kormány törekvése, hogy gazdaegzisztenciákat védjen, mentse és támogasson. A telepítés kérdésének új szabályozásával pedig lehetővé fog válni gazdasági önállóságához segíteni új gazdasági tényezőket. A gazdavédelem nyugalmi állapotot teremtett a gazdaadósok javára és a lefolyt két esztendő után most már hozzáfoghatunk a kérdés továbbmenő rendezéséhez.

Kereskedelem és ipar

A kereskedelmi politikáról szóló rész ismerteti az egyes országokkal kötött kereskedelmi megállapodásokat és az ezeket célzó nagy és nehéz munkát, valamint annak eredményeit, amelyeknek köszönhető, hogy kereskedelmi mérlegünk ismét kedvezően alakul és külforgalmunk kiterjedése évről-évre növekszik. Az is jelentős eredmény, hogy újabban már olyan távolabbfekvő piacokra is tudtuk fokozni, ahová terményeink annakelőtte nem jutottak el. A közlekedési politika terén siker, hogy 58,2 millió pengő befektetéssel 280 kilométer modern ut és 1335 kilométer bekötő ut épült a három év alatt.

Az ipari politika mérlege gyanánt megállapítja gyárriparunk erőteljes fejlődését. Az iparban foglalkoztatottak száma kb. 15 százalékkal növekedett, az ipari munkanélküliség enyhülésével. A hazai nyersanyagszükséglet 75 százalékát hazai származású anyagokkal látja el iparunk. A kis- és középipar helyzetének javítására számos intézkedés történt.

A többi tárca

Külön fejezetet szentel a munka a három év kulturpolitikájának, amelyben ismerteti a már megalkotott idevágó törvényeket. Az „Igazságügy” című fejezetben részletes képet ad a munka az igazságügyi tárca tevékenységéről. A honvédelem terén a kormány különös súlyt helyez a honvédség és a közbiztonsági szervek felkarolására.

Egy összefoglaló fejezetben csoportosítja a munka a három év kormányzati eredményét a belső politikában, a pénzügyi politikában, a gazdasági politikában. És mindezekről az eredményekről számszerű adatokat is közöl. Ezek az adatok számokban ilusztrálják az állami kiadások és a deficit csökkenését, a beruházásokra

és közmunkákra fordított összegeket, a hitelkamatok csökkenését, a mezőgazdaság kamatterhének enyhülését, a betétállomány emelkedését, a termelés javulását, a gabonárák mélypontjáról ezeknek duplájára történt emelkedését, a mezőgazdasági árak javulásával párhuzamban az ipari árak csökkentését, az agráröllő megcsökkenését, a gazdavédelem eredményeit, kivitelünk megnövekedését, a gyárripar foglalkoztatásának javulását, a munkanélküliség enyhülését.

Végül az utolsó fejezet a kormány jövő programjának részletes felsorolását tartalmazza az egyes ágazatok és tárcaik szerint, a megállapított és már nyilvánosságra jutott munkaterv időbeli sorrendjében.

BELPOLITIKA

Antal István államtitkár közlegi beszéde

Vasárnap, szeptember hó 15-én tartotta Németh Imre országgyűlési képviselő beszámolóját Kőszegen. A beszámolóban országos politikai jelentőséget adott az a körülmény, hogy a beszámolón megjelent Antal István dr. igazságügyi államtitkár, sajtófőnök, továbbá Marton Béla, a Nemzeti Egység Pártja országos főtitkára és rajtuk kívül még tizenhárom országgyűlési képviselő. Németh Imre nagyhatalmú beszéde után Antal István államtitkár emelkedett szólasra.

— Mi csak azt a politikát tartjuk valódi és helyes értelemben vett politikának, — mondotta többek közt — amely eszmei, erkölcsi és világnézeti pilléreken nyugszik. Az a politika azonban, amelyet semmi ilyen nemes eszme nem hat át, amely csak a hatalmi esélyeket látja maga előtt és egyedüli céljának a hatalom megszerzését tekinti: ez lehet politikai csúres-csavarás, lehet politikai furás-faragás, lehet politikai börczés, konjunkturáskodás, felkínálkozás, lehet politikai hajtóvadászat vagy politikai lesipuskálkodás, minden lehet, csak egy nem: nemzeti politika a szó tiszta és nemes értelmében.

Beszéde további során Eckhardt Tibor legutóbbi politikai szereplésével foglalkozott Antal István és kijelentette, hogy Eckhardt Tibort saját lelkiismeretének és a történelemnek ítélőszéke előtt egyaránt súlyosan terheli az a felelősség, hogy megakadályozta az összes jobboldali népies erők megsemmisítő erejű összefogását és hogy legutóbbi szereplése során oly veszedelmes utra lépett, amely ut nem a konszolidáció, az alkotás, a reformok, a népies politika, de a nyugtalanság, a nyugtalanítás, a visszavonás és a felforgatás stációja felé halad.

Antal István ezután a magyar külpolitika célkitűzéseire, a reformpolitika feladataira és a legitimista propaganda veszélyeire mutatott rá.

Beszédét hosszantartó lelkes taps és éljenzés követte és a beszámológyűlés közönsége percekig ünnepelte a nagyszerű, magával ragadó szónokot.

Ezután Marton Béla, a NEP országos főtítkára mondott hosszabb beszédet a nemzeti egység mozgalmanak célkitűzéseiről és a magyar nemzet erőinek rendszerbefoglalásáról. Marton Béla beszéde is mély hatást keltett.

A belügyminiszter inségadó-rendelete

A belügyminiszter rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy az inségennyhítés költségeinek fedezésére az 1935—36. évben a városokban *egyszeri inségjárulékot* kell kivetni a jövedelemadó, a társulati adó, a tantiémadó és az általános kereseti adó fizetésére kötelezettek terhére. Az egyszeri járulék kulcsa a jövedelem-, társulati- és tantiém-adó 20 százaléka, valamint az általános kereseti adó alapjául vett adóalap két százaléka. A kivett inségjárulék három egyenlő részletben, *október, november és december* utolsó napjáig fizetendő be.

Schandl Károly dr. beszámoló-körutja

Schandl Károly dr., a devecseri kerület országgyűlési képviselője, az OKH alelnök-vezérigazgatója, az elmúlt héten *Tüskevár*ot beszámolót tartott, melyben a külkereskedelmi forgalomban beállott kétségtelen javulás mellett azt hangsúlyozta, hogy a dunántúli mezőgazdaság talpraállítása érdekében az *olasz-osztrák-magyar közös vámterületre és a német piaccal való további szoros kapcsolatra* kell törekedni. A közös vámterület eszméje, melyet Gömbös Gyula magyar miniszterelnök magáévá tett a parlamentben elhangzott kijelentése szerint, Mussolini miniszterelnöknél sem talál ellenzésre. Schandl Károly Somlósárhelyen a somlói szőlősgazdák gyűlésén beszélt nagy hatással, majd *Devecserben* a kerület megyebizottsági tagjainak s az összes községek vezetőinek s *Devecser* polgárságának nagyarányú részvételével tartott gyűlésen hatásos beszámoló beszédet tartott.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú, igazán olcsón *Reményi* országos hírű hangszertelepén vásárolhat: Budapest, VI/15., *Király-utca 58—60.* Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

A walesi herceg Budapesten

A walesi herceg elutazott Budapestről

Hat napot töltött a magyar fővárosban *Chester* grófja és ez alatt az idő alatt nemcsak ő adta többszörös tanujelét annak, hogy szívesen és örömmel időzik körünkben, de a magyar nép is érezte minden alkalommal, hogy minő megtiszteltetésnek tartja a magas fejedelmi vendég látogatását. A herceg budapesti tartózkodása elejétől végig magánjellegű volt s ezen az sem változtatott, hogy a Kormányzó *Urnak*, aki régi ismerőse, több alkalommal is vendége volt. Fogolyvadásaton s utána uzsonnán vett részt, mint a magyar államfő vendége, egy másik alkalommal pedig a löversenyt a kormányzói páholyból, nagybányai vitéz *Horthy Miklós* társaságában tekintette meg. A herceg programjának az a része, hogy a magyar vidékeket is megtekintti, ezuttal ismét elmaradt, mert szeptember hó 16-án, hétfőn délben el kellett utaznia. Kíséretének tagjai azonban megtekintették a *Hortobágyot* s a látottak felett elragadtatásukat fejezték ki. A walesi herceg *bucszukodása*, második elutazása alkalmával is a lehető legszívélyesebb volt. Megint megígérte, hogy visszajön. Mi

azonban mintha úgy éreznék, hogy el se utazott. A herceg mosolygó arca, délcég termete, derűs lelke itt maradt minden szenvedő magyarok szívében. Őt az igaz szeretet és megértés fűzi hozzánk, nincs olyan távolság, amely elválaszthatná tőlünk.

Fegyverkezési egyenjogúság!

Az a beszéd, amelyet *Tánczos Gábor* tábornok, Magyarország népszövetségi megbízottja, a Népszövetség szeptember hó 11-iki közgyűlésén mondott el, az egész magyar nemzet osztatlan helyeslésével találkozott s minden rabmagyar türelmetlenségét és óhaját kifejezte. El kellett már egyszer mondanunk a világ legnagyobb nyilvánossága előtt, hogy Magyarország bizalma megrendült a Népszövetségben. Rá kellett mutatnunk, hogy milyen feltételek mellett fogadtuk el a békeszerződést. És hogy lehet-e csodálkozni azon, ha a magyar nemzet a közelmúlt egyoldalú fegyverkezései után nyugtalansággal figyeli a dolgok fejlődését és hogy egyre növekvő türelmetlenséggel kérdi magától: vajjon a fegyverkezési verseny nem oldja-e fel erkölcsileg és jogilag a békeszerződésben vállalt lefegyverkezés kötelezettsége alól? A magyar delegátusnak élesen rá kellett világítania az elnyomott magyar kisebbségeknek soha nem méltányolt és meg nem hallgatott sérelmeire is, hogy nem ok nélkül panaszkodnak. Gyakorlati védelmet kér, ahol a panaszok nem siklhatnak el a paragrafusok utvesztőiben. Mindezeket el kellett mondani férfiasan és felemelt fővel egy jogából kismimzett nemzet nevében. És *Tánczos Gábor* elmondta annak a Népszövetségnek, amelynek közgyűlése háboru rémét elfojtsa, ha lesz ereje hozzá. Ha minden szándéka és tudománya csödöt nem mond. Ha a nemzetek boldogulásának érdeke a torok helyett az ágyúcsővel nem ad inkább hangot. Mi még csak a szép szónál tartunk. Vajjon hallgatnak-e rá?

Takarmánymegtakarítás

Tökéletes egyedi etetés

Takarmány jobb
kihasználása

Nagyobb tejhozam

Teljes tisztaság és
nyugalom

A REAUSCHNIG-ISTÁLLÓZÁS
PATENT TÖKÉLETES ÉS PATENT IDEÁLIS

!OLCSÓ!
1000-SZERESEN BEVÁLT.

!JÓ!
SZÁMOS KÍTÜNTETÉS

DIJMENTES! **FELVILÁGOSÍTÁS**

EGYEDÁRUSÍTÓ ÉS TANÁCSADÓ
STANGA JÓZSEF GÉPÜZLETE
BUDAPEST, IX. RÁDAY-U. 26. sz.

VILÁGKRÓNIKA

A nyugati nagyhatalmak vezető politikusi és a Népszövetség eddig hiába igyekeztek azon, hogy az olasz-abesszin kérdést megoldják. *Laval* francia miniszterelnök munkája az elmúlt héten már úgy látszott, hogy eredményre vezet és sikerülni fog az angol és olasz álláspont között valamiféle áthidaló megoldást találni. A Népszövetség által kiküldött ötös bizottság is állandóan folytatta tanácskozásait, de sem a francia miniszterelnök, sem az ötös bizottság fáradozásai nem voltak képesek tényleges eredményt elérni.

Anglia továbbra is kitart eredeti álláspontja mellett, amely szerint megreven ragaszkodik a Népszövetség alapokmányához és abban az esetben, ha Olaszország szembehelyezkednék a Népszövetség döntésével, a népszövetségi alkotmányban meghatározott büntetőszankciók életbeléptetését követelné. Olaszország ezzel szemben ismétlenül leszögezte most már véglegesnek nevezhető állásfoglalását, hogy *semmiféle alkuszzerű megoldásba az olasz-abesszin kérdésben bele nem megy s feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy az abesszin kérdést eredeti elgondolása szerint intézhesse el.* Abesszinia uralkodója is nyilatkozott álláspontja felől, amely szerint semmi olyan megoldást nem fogad el, ami országa függetlenségét sértené. A nemzetközi politikai világban nagyon komolyan itélik meg a helyzetet. Olaszország és Abesszinia tovább folytatják háborus előkészületeiket, sőt Anglia is katonai intézkedéseket tett már, hogy Málta és Egyiptom biztonságát megvédhesse.

A német nemzeti szocialista párt szeptember hó 15-én tartotta meg pártgyűlését *Nürnbergben*, amelyen *Hitler* birodalmi vezér kiáltvánnyal fordult a német néphez és beszédében ismét hangsúlyozta, hogy a német nemzeti szocialista pártnak egyetlen más nemzet ellen sincs támadó szándéka s a német nemzeti hadsereg egyetlen feladata, hogy az eddig elért eredményeket a külső és belső ellenségekkel szemben biztosítsa. *Göbels* birodalmi propagandaugyi miniszter beszédében a kommunizmus elleni összefogásra hívta fel a világ civilizált népeit. A Berlinben tartott birodalmi gyűlés pedig három olyan törvényt hozott, amelyek sarkalatos alaptörvényei a német nemzeti szocialista birodalomnak. Az első a zászlótörvény, amely kimondja, hogy a német birodalom hivatalos lobogója ezentúl a horogkeresztes zászló lesz. A második az állampolgársági törvény, amely különbséget tesz német állampolgár és német birodalmi polgár között és kimondja, hogy állampolgár az, aki a német birodalmi véődészövetséghez tartozik s birodalmi

polgár pedig csak német, vagy fajrokon vérü ember lehet, aki német nemzeti érzelméről már bizonyosságot tett. A harmadik törvény a zsidókérdést rendezi, a zsidókat nemzeti kisebbségnek minősíti és nemcsak érvénytelennek mond ki, de súlyos büntetés mellett megtilt minden keveredést zsidók és a németek között.

A katolikus nagygyűlés előkészületei

Soha nem látott tömegeket mozgató meg az idén az *Actio Catholica* országos elnöksége a Katolikus Nagygyűlésre, amely szeptember 28-án kezdődik és október 3-án ér véget. Az egyes utazók számára 33 százalékos menetdíjkezdmény van a vasuton. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára jelvényvel együtt 1.50 pengő és megrendelhető a központi irodában. A nagygyűlésre kereszties-gyorsvonatok indulnak, amelyekre a plébániahivataloknál lehet jelentkezni. Budapestkörnyék katolikusai a HÉV összes vonalain 50 százalékos, illetve 60 százalékos kedvezményben részesülnek. A nagygyűlés megnyitása szeptember 29-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Városligeti Iparcsarnok előtti térségen lesz. Szeptember 30-án délután 5 órakor pedig ugyanitt lesz a grandiózus szabadtéri játék.

Példátlan inzultus ért egy angol főpapot Erdélyben

Hall Alfréd angol unitárius püspök néhány nappal ezelőtt a megszállott Kolozsvárra érkezett és *Szentiványi* Sándor kolozsvári unitárius lelkész társaságában a székelyföldi unitárius egyházak látogatására indult. A püspök szerdán délelőtt érkezett *Bölon* községbe. A kis falu lakossága természetesen nagy lelkesedéssel fogadta az angol főpapot. Amikor *Hall* püspök kiszállt az autóból, váratlanul megjelent a helybeli csendőrmester és kifogásolta az autót diszító virágok színeit, mert azok között pirosat, fehérét és zöldet is talált.

A püspök nem értette a csendőrmester megjegyzéseit és elindult a templom bejárata felé. A csendőrmester fegyveresen követte a püspököt és a templom belsejében felszólította, hogy igazolja magát, vagy kövesse a csendőrlaktanyába. A püspök, hogy elejét vegye a helyzet elfajulásának, *Szentiványival* együtt elhagyta a templomot és visszautazott Kolozsvárra. *Kolozsvárra azonnal vonatra ült és programját megszakítva, visszautazott Angliába.* *Hall* püspök az angol külügyminisztérium útján elégtételt kér a román kormánytól a példátlan inzultus miatt.

A székesfehérvári téli gazdasági iskola vándorgyűlése Bicskén.

Szeptember hó 8-án, vasárnap a székesfehérvári téli gazdasági iskola Ifjusági Gazdakörének és a „Székesfehérvári Aranykalászos Gazdák Körének“ mintegy 200 tagja *Bicskére* vándorgyűlésre utazott. A bicskei állomáson az érkezőket *Börös* János községi bíró üdvözölte, akinek szavait *Gajáry* László dr. igazgató köszönte meg.

Istentisztelet után *Angeli* Márton ifjusági elnök (Isztimér) az aranykalászos gazdák és tanulók nevében, *Sándorfi* Mária háztartási tanfolyamos növendék (Székesfehérvár) a háztartási tanfolyamisták nevében tette le koszoruját a Hősök szobránál. *Schmidt* József aranykalászos gazda pedig (Mór) *Kozma* Andor: „A talos álma“ című versét szavalta el.

A kiszagda udvarszemlék során *Horváth* József kiszagda, *Komlós* András, *Báder* József aranykalászos gazdák és *Kontra* Benő felső évfolyamos tanuló, valamint a *Stéger* uradalom állatállományát tekintették meg a résztvevők, ahol *Szotyori* Nagy Jenő gazdasági felügyelő hívta fel a figyelmet a kiszagda törzskönyvezés fontosságára, ismertette Bicske község ezirányú haladását. Ebéd után — amelyen a résztvevők *Pálffy-Daun* József gróf vendégei voltak — a kirándulók autókön *Pálffy-Daun* József gróf országgyűlési képviselő *Tükröspusztai mintagazdaságát, tehénészétét és tejfeldolgozó üzemét* tekintették meg.

A gazdaságból visszatérve *Gajáry* László dr. igazgató üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta a vándorgyűlést, amelyen *Kovács* János a „Székesfehérvári Aranykalászos Gazdák Köre“ alelnöke (*Sárkeresztur*), *Komlós* András (Bicske), *Schnitz* Mihály (Lajoskomárom), *Dékán* István (Polgárdi) aranykalászos gazdák, *Angeli* Márton ifjusági elnök (Isztimér), *Tóth* Ignác felső (Nyalka), *Márk* Lajos (Lepsény), *Molnár* István (Moha) alsó évfolyamos tanulók, *Végh* Klára (Csókakő), *Bársony* Katalin (Pátka) háztartási tanfolyamos növendékek, az Ifjusági Énekhar Kammel József karnagy vezetésével és az Ifjusági Szavalókórus szerepeltek. *Kertész* Ferenc aranykalászos gazda (Siómaros) az 1930. évben először végzett tanuló öt éves találkozója alkalmából mondott meleg szavakat. A vándorgyűlés végén *Pálffy-Daun* József gróf mondott lelkes beszédet a magyar gazdák élni akarásáról.

A gyűlés után a résztvevők meglátogatták a Bicskei Tejszövetkezetet *Lakatos* István kalauzólása mellett, aki a vándorgyűlés rendezésében is tevékeny részt vett.

A földművelésügyi miniszter nyilatkozata a mezőgazdaság sulyos kérdéseiről

Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter egyik fővárosi napilap munkatársa előtt az alábbi nyilatkozatot tette az időszerű mezőgazdasági kérdésekről:

— Az első lépés, amit megtettünk, az inséges gazdatársadalomnak tengerivel való megsegítése hízalási célokra. Négyezer vagon tengeri szállítása most van folyamatban. Vannak ajánlataink argentinai tengeri behozatalra is, ebben a kérdésben azonban még nem döntöttünk. Hogy mennyi lesz a 4000 vagonon felüli mennyiség, amelyet behozunk az országba, arra vonatkozólag az a döntő, miképpen alakul végeredményben tengeritermésünk. Mivel a tengeri hízalási célokra jön az országba, nyersanyagoknak kell tekinteni. Nemcsak a belső fogyasztás, hanem állat-exportunk biztosítási szempontjából is nagy jelentősége van, hogy ezt a fontos nyersanyagot mindenképpen biztosítsuk. Tehát a behozatal az ország szempontjából kívánatos és szükséges. Az első szétosztási mennyiség egyébként nem jelenti azt, hogy ezzel az akció le van zárva, mert hiszen folytatolagos akcióról van szó.

— Ugyancsak gondja a kormánynak az is, hogy a szükséghez képest más takarmányok behozatala is lehetővé tétessék és engedélyeztessék. Vannak egyes elgondolások, amelyek szerint ez meg fog történni. Sőt bizonyos irányban már döntések is történtek, bizonyos takarmányok behozatalát máris engedélyeztük. A cukorkgyártás mellékterméneinek a mezőgazdaságban való felhasználási lehetősége tekintetében is folynak tárgyalások. Természetesen tiszta kép itt is csak majd a cukorrépa kizsedése után alakul ki.

— A vetőmag-akció a legnagyobb rendben folyik. A legnagyobb mennyiségben búzát osztunk szét, körülbelül 65.000 métermázsát. Rozsot több mint 25.000 métermázsát. Ezt a mennyiséget elsősorban a kiscgazdák kapják, még pedig a fagy- és aszálysújtotta vidékeken a 20 holdig terjedő kiscgazdák. Szerencse, hogy búzában jelentékenyen több termésünk van, mint tavaly és kitünő minőségű; egyébként más terményekben gyengült a termés. Az általános termés képét rontja az, hogy bab és főzelékféle aránytalanul kis mennyiségben termelt. A burgonyánál némileg javult a helyzet, ami különösen népélelmezési szempontból igen fontos. Az utóbbi esős időjárás használt. A burgonyából való szeszfőzés-sel úgy áll a helyzet, hogy mindig

van hulladék, romlott, sérült burgonya, amely körülbelül 10 százalékát teszi a termésnek. Ez természetesen a szeszfőzésnek az idén is rendelkezésére fog állni.

— Az állattartás szempontjából elég sulyos a helyzet, a legelők azonban az ország tulnyomórészében ki-zöldültek az esőzések folytán. A takarmányrépa is megjavult. Ha az őszi időjárás kedvező lesz, akkor mindenesetre lényegesen enyhíti a téli gondokat.

Az inséges vidékeknek közmunkákkal igyekszik segítségére sietni a kormány. A kereskedelmi minisztérium utépítésekkel, a földművelésügyi minisztérium vizimunkálatokkal nyújtja ezt a segítséget. Az inséges vidékek megsegítése egyébként a belügyminiszter hatáskörébe tartozik,

aki behatóan foglalkozik is ezzel a kérdéssel.

— A tejrendelet végrehajtási utasítását kiadtam. Október 15-étől kezdve végrehajtjuk a tejrendeletet. Az a különböző lapokban elterjedt híresztelés, mintha tehénadót szándékoznánk bevezetni, átlátszó célzatu híresztelés, nem igaz. Éppen így nem felel meg a valóságnak az a hír sem, hogy újból foglalkozna az egyes tejjvállalatok megvásárlásának gondolatával a földművelési kormány. Ami viszont a tej árát illeti, most nem fogom megállapítani a tej árát, csak akkor, ha szükség merül fel rá. A takarmány megdrágulása miatt nehéz helyzet állott elő, de valószínűleg így is bizonyos olcsóbbodás következik majd be a tejrendeletben foglalt intézkedések folytán.

„A gazdaadózás”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület régi törekvése, hogy az adófelszólamlási bizottságok gazdajainak lehetővé tegye a szükséges adóügyi szakismeretek megszerzését. Az említett célra megtartott országos értekezleten, valamint a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara vándortanfolyamán a felszólamlási bizottságok tagjai előtt Szóvényi László dr. nyug. pénzügyigazgatóhelyettes, ügyvéd, az OMGE adószakértője, tartott gyakorlati irányú előadásokat a magyar adórendszeréről, a hozadéki és személyi adóztatásról, mindegyik adónem szabályairól, a gazdasági számtartás alapján történő adózásról, ismertette a felszólamlási bizottság szervezetének és működésének, a tagok feladatainak és jogainak szabályait is. Mindegyik alkalommal

megbeszélést a gyakorlatban előfordult vitás adóügyi eseteket és megoldásuknak azt a módját, amely a jogszabályok helyes alkalmazásának felel meg. Ezt az értékes anyagot tartalmazza a most megjelent „A gazdaadózás” című könyv, mely gyakorlati irányánál és gazdag tartalmánál fogva a felszólamlási bizottsági tagoknak nagy szolgálatot tehet adóügyi tudásuk felrisszítése, kiegészítése és működésük helyes végzése körül, de egyben hasznos tanácsadója minden gazdaságnak, mely a kivetett adóteher helyességét ellenőrizni és érdekeit ezen a téren megvédeni kívánja.

A 80 oldalas könyv az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (IX., Köztelek-utca 8. sz.) kiadásában jelent meg és ugyanott rendelhető meg. Ára 5 pengő.

Az új Pázmány Péter-kétpengős, amelyet a budapesti tudományegyetem fennállásának 300 éves emlékére verettek.

Buzakiállitás Magyaróváron

A Mosonmegyei Gazdasági Egyesület szeptember hó 14-én, szombaton, a gazdasági akadémiai tanév ünnepséggel kapcsolatban *buzakiállítást* rendezett, amelyen megjelent *Grofics Gábor* akadémiai igazgató vezetésével a teljes tanári kar; a *Faluszövetség* képviselőjében *Tölgyes István dr. igazgató*; a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara részéről *Mille Géza h. igazgató* és számosan a környékbeli gazdaközönség sorából.

A kiállításra érkező közönséget vitéz *Bittera Miklós* gazdasági akadémiai tanár, a *Mosonmegyei Gazdasági Egyesület* ügyvezető-elnöke fogadta. A kiállítást *Szontagh Jenő* gazdasági egyesületi elnök, felsőházi tag nyitotta meg és beszédében reámutatott az akadémia eredményes kulturmunkájára, arra, hogy a környékbeli kisgazdák a termelés terén milyen kitűnő eredményeket érnek el. Ez a munka elsősorban a tanári kar tevékenységének köszönhető. A Faluszövetség *aranyérmét* özv. *Pausits Lászlóné* feketeerdői, *Schmickl Pál* hegyeshalmi és *Galambos Lajos* győrfujfalu kisgazdák bankuti 1201 buzájukkal nyerték el. Ugyanezen buzafajtával nyertek jutalmat: *Rajki Tóth Lajos* újmalomsoki, *Majoros Antal* magyaróvári és *Rigó Géza* dunakiliti kisgazdák, akik a Faluszövetség *ezüstérmét* kapták meg. A Szövetség *oklevelét* a következők nyerték el: *Gazdasági Akadémia gazdasága* (Magyaróvár), *Gazdasági Iskola* (Moson), *Németh Viktor* földbirtokos (Dunakiliti), *Főhercegi*

Uradalom (Magyaróvár), *Gallasz Rudolf* földbirtokos (Püski), *Árva Lajos* (Dunakiliti), *Győri Püspökség* győrszigeti gazdasága, *Ericke Emil* földbirtokos (Győrsövényháza), *Gróf Wenkheim Pál* gazdasága (Sándorháza), *Farkas Dénes* gazdasága (Bönyrértalap), *Erdélyi Béla* kisgazda (Alsóvámos), *Főhercegi Uradalom* (Magyaróvár), *Magyaróvár város* gazdasága, *Szunyogh Márk* (Kisboda) és *Borbély János* kisgazda (Halászi).

A honvédség vértési hadgyakorlata

A honvédség több napon át tartó *vértési hadgyakorlata* szeptember hó 11-én, szerdán este 8 órakor kezdődött. A hadgyakorlat főcélja az volt, hogy a tulerőben lévő gyalogseregtestek ellen miképpen lehet a lényegesen gyengébb, gyorsan mozgó alakulatokat sikeresen alkalmazni. A gyakorlat vezetője, vitéz *Módy Zoltán* altábornagy volt, aki *Bicskén* székel. Itt értesült a küzdő felek parancsnokainak elhatározásáról, illetőleg intézkedéseiről és a csapatok helyzetéről. A kisebb erőben lévő „*kék*” (gyorsan mozgó) fél parancsnoka vitéz *Denk Gusztáv* tábornok volt, míg a tulerőben lévő „*pirosakat*” *Czibur Andor* altábornagy vezette. A hadgyakorlaton megjelent vitéz nagybányai *Horthy Miklós* kormányzó kíséretével. Ott volt *József királyi herceg*, vitéz *Shoy István* gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, vitéz *Somkuthy József* altábornagy, a vezérkar főnöke, vitéz *Keresztes-Fischer Lajos* tábornok, a kormányzó katonai iradjának főnöke és a gyakorlathoz be nem osztott tábornokok és a minisztérium osztályvezetői teljes számban. Kint voltak az olasz, német, lengyel és az osztrák katonai küldöttségek tagjai is. Vitéz *Gömbös Gyula* miniszterelnök is több ízben végignézte a hadgyakorlatot.

A hadgyakorlatot szeptember hó 14-én fújták le. Ugyanezen a napon *Horthy Miklós Kormányzó Ur hadparancsot* adott ki, amelyben megállapítja, hogy *változatlanul él ma is a csapatokban az a szellem, mely a magyar harcost mindenkor a katona mintaképévé tette* és hogy a haderő a kiképzés és a vezetés terén a korszerű harc szabta magas követelményeknek is tökéletesen megfelel. Ezután a Kormányzó Ur köszönetet mond a fegyveres erő jelenlegi vezetőinek és a gyakorlaton részt vett minden rangu tagjainak is — tisztnek és legénységnek egyaránt — azért az odaadásért és a fáradság ellenére el nem hanyuló lelkesedésért, melyről a gyakorlatok alatt tanúságot tettek.

NEMZETGAZDASÁG

ÁRUFORGALMUNK AUSZTRIAVAL ÉS OLASZORSZÁGGAL

A magyar—olasz—osztrák gazdasági egyezmény eredményei mind jobban megmutatkoznak az ország külkereskedelmi statisztikájában. A *Központi Statisztikai Hivatal* által összegyűjtött adatok bizonyítják leginkább ennek a külkereskedelmi egyezménynek fontosságát a magyar gazdasági életben, mert ezek szerint az adatok szerint külforgalmunknak több mint egyharmad része a római egyezményben lefektetett elvek alapján Ausztriával és Olaszországgal bonyolódik le. Az is bizonyos, hogy ezzel a két országgal lebonyolított külforgalmunk csak előnyös a magyar gazdaságpolitika szempontjából s most az elmúlt augusztus havi kimutatás is azt mutatja, hogy kiviteli forgalmunk ebben a hónapban Ausztriával szemben félmillió pengővel, olasz viszonylatban pedig másfélmillió pengővel aktív volt.

Augusztusi külforgalmunk eredményei. A *Központi Statisztikai Hivatal* most megjelent kimutatásai szerint Magyarország külkereskedelmének augusztus havi forgalma kétféle millió pengő kiviteli többlettel zárult. Az év első nyolc hónapja alatt 22.3 millió pengővel több értékű árut vittünk ki Magyarországból, mint amennyit az országba behoztunk. A statisztikai kimutatás áttekintése azt mutatja továbbá, hogy az idénycikkek gyengébb exportja mellett is élénk forgalmat bonyolítottunk le a külföldön és a magyar ipar, ügylátszik, képes lesz arra, hogy az idei rossz termés által megkisebbedett mezőgazdasági kivitelünket nagyobb ipari exporttal pótolja.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

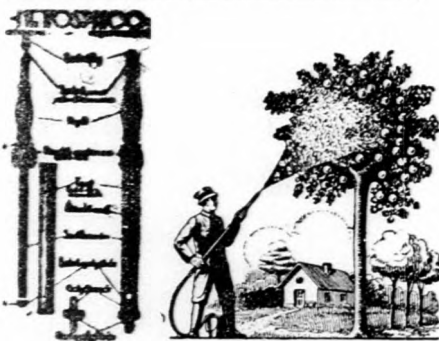
Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó 30-án lejár, hogy a csatlót befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Égész évre	4 P

Mutatványszámot levelezőlapkérésre készséggel indítunk.

A VASÁRNAP kiadóhivatala,
Budapest, V., Báthory-utca 24.

Szétszedve Munkában

Legújabb szabadalom

„NETTOSPRIC“

dgattyunélküli

gyümölcsfapermetező készülék.

Olcso, nincs benne bőrozés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

Végre megteremtik a falvak tűzbiztonságát

A biztosító társaságok jövedelmének bizonyos százalékából alapot létesítenek és ebből fedezik a tűzoltó felszerelések költségeit

Rendkívüli fontosságu — a gazdaság közönséget különösen érdeklő — törvény megalkotását jelentjük be olvasóközönségünknek: 1936 január elsejével, hosszú vajadás után végre életbelép a tűzrendészet országos szabályozására vonatkozó törvény. Ez a törvény eredményes befejezését jelenti annak az évek óta folyó nagy harcnak, amelyet a Magyar Országos Tűzoltószövetség folytatott a tűzbiztosító társaságok ellen.

A vidék tűzoltófelszerelése ugyanis olyan szörnyű állapotban van, hogy egy-egy tűzkatasztrófa gyakran a fél falu pusztulását jelenti házakkal, terményekkel és minden egyéb értékkel együtt. Aki figyelemmel kísérte az idei nyári tüzesetek számát, könnyen megállapíthatja, hogy nem mult el hét, amikor tüzet né jelentettek volna valamelyik községből. Az anyagi kár minden esetben jelentékeny volt és a kárvallottak segítségére természetesen elsősorban is az állam sietett adóellenedés, vetőmag szétosztása, vagy egyéb kedvezmények formájában. Az érdekelt hatóságok is mindent elkövettek, hogy a helyzeten változtassanak, erre azonban tűzrendészetünk jelenlegi — országos — felkészültsége mellett semmi remény sincs.

Ugyanis Budapest székesfőváros és a törvényhatósági városok kivételével az ország egész tűzrendészete siralmas helyzetben van. A fővárosi tűzoltóság költségeinek fedezésére négy millió pengő van felvéve Budapest székesfőváros háztartásában. Ennek a nagy összegnek megfelelően olyan magas színvonalon is áll a budapesti tűzoltóság ugy felszerelések, mint munkateljesítmények dolgában, hogy még a legnagyobb nyugati metropolisokban is mint a kontinens egyik legelső tűzrendészeti hatóságát említik, amelynek szervezetét igen gyakran tanulmányozzák külföldi szakemberek. A törvényhatósági városok tűzoltóságai is megfelelnek rendeltetésüknek, elég jól vannak felszerelve, mert maga az illető város gondoskodik fenntartásukról.

Annál rosszabb a helyzet a községekben. Ezeknek egyharmada rendelkezik csak valami kevés tűzoltófelszereléssel, kétharmad részüknek alig van valami felszerelésük, illetve semmijük sincs.

Például Zalamegye községeinek 86 százalékában ugyszólván semmi tűzoltószer sincsen. Hiányzik a szertár

s ami van, jóformán hasznavehetetlen.

Ez a megállapítás majdnem az ország összes községeire vonatkozik, mert legtöbb helyen még tűzifecsken-dő sincs, vagy legfeljebb papíron, ha megvan.

Az előljáráások nem tudják előteremteni a szükséges eszközök költségeit, mert a községi adók nem folynak be s így lajtokban, hordókban és vödörökben hordják a vizet a tűzhöz s az eredmény is megfelel az oltásnak: gyakran a fél falu porráég, minden értékével együtt.

A Magyar Országos Tűzoltószövetség, amely testület évek óta emberfeletti harcokat vív az ország tűzrendészetének tőkéletes kiépítése céljából, mindezt összefoglalva, 1933-ban felterjesztést tett a belügyminiszterhez a tűzrendészet országos szabályozása tárgyában. Előterjesztette az általa kidolgozott rendelt tervezetét is, amely kimerítő alapossgal tárgyalja a tűzrendészet és tűzoltás minden kérdését. Javasolja, hogy a belügyminisztérium kezelésében létesítsenek egy alapot, amelybe a tűzbiztosító társaságok jövedelmük 10 százalékát, de legkevesebb évi 2,000.000 pengőt kötelesek legyennek befizetni, anélkül hogy ezt az összeget a biztosított felekre átháríthatnák.

A belügyminisztériumban ebben az ügyben már több értekezlet volt, amelyen a Felügyelő Hatóság, valamint az érdekelt biztosító társaságok képviselői is résztvettek. E megbeszéléseken határozat történt arra vonatkozóan, hogy a tűzbiztosító társaságok kötelesek lesznek az alapa befizetéseket teljesíteni, az összegszerűség meghatározását azonban későbbi időpontra halasztották. Aztán évekig nem történt semmi. A tűzoltószövetség többször sürgette az ügy elintézését, azonban a végleges döntés mindig a biztosító társaságok ellenállásán hiúsult meg, mert állandóan azt hangoztatták, hogy a tűzoltás állami feladat s csak az általános teherviselés alapján lehet megoldani. Ha azonban törvény fogja őket arra kötelezni, hogy jövedelmük 10 százalékát a tűzoltói alapa befizessék, úgy ők azt áthárítják a biztosított felekre.

Ez a pont, amelyen az elintézés mostanáig megbukott.

Illetékes helyen az ügy állása felől azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a belügyminisztérium nem járul hozzá a tűzbiztosítás megdrágításához és nem engedi meg, hogy a biztosítók a tűzoltói illetéket a biztosított felekre átháríthassák. A törvényjavaslat

A Kunszentmártoni Országzászló
Építette Cseuz Ignác építész.

ilyen értelemben ment a minisztertanácsra is keresztül s az magában foglalja a tűzbiztosító üzletág bruttó jövedelmének igénybevétele a tűzoltóság céljaira, csak a befizetendő százalék nincs még meghatározva.

A Faluszövetség kerületi gyűlést tart Szegeden

A Falu Magyar Gazda- és Földműves Szövetség szeptember hó 28-án, szombaton délelőtt 11 órakor Szegeden, a Városháza tanácstermében kerületi gyűlést tart. A nagyjelentőségű gazdamegmozdulás előadói: Kogutowicz Károly dr. egyetemi tanár, aki „A délvidék mezőgazdasági termelésének alapjai” címmel és Beke László m. kir. gazdasági tanár, aki „A mezőgazdaság értékesítési problémái a Délvidéken” címmel tart előadást. A két nagyevű szakkérfüi előadása iránt máris széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

A kerületi gyűlést megelőzően — reggel 9 órakor — a Gyümölcstermelők Országos Egyesülete és a Magyar Faiskolai Szövetség tart értekezletet.

A Faluszövetség a kerületi gyűlésre meghívta Csanád- és Csongrád vármegyék, valamint Pest vármegye déli részének valamennyi községét. A meghívót a Szövetség nevében Mayer János ny. miniszter, a Faluszövetség elnöke, Krúdy Ferenc dr. al-elnök, országgyűlési képviselő és Tölgyes István dr. ügyvezető-igazgató írta alá.

A Magyar Anyák Naptára

A *Magyar Anyák Naptára* kötetét év-ről-évre fokozódó igényekkel várja a magyar társadalom, elsősorban a magyar anyák. Hála a naptárt kiadó *Országos Stefánia Szövetség* hatalmas gárdájának, elsősorban a naptárt szerkesztő *Keller Lajos* országos igazgatónak, ez a nagy várakozás sohasem marad kielégítetlen. Az 1936. évre most megjelent kötet pedig egyenesen minden várakozást felül-mul.

Tartalmi gazdagságát és színvonalát akkor jellemeznénk a leghívebben, ha cikk-írónak nevét felsorolnánk. Ezt azonban az ismertetés szűkreszabott korlátai nem engedik meg. Hiszen hosszabb s rövidebb mondanivalóikkal szerepelnek benne köz-életünk kimagasló alakjai (*Ugron Gábor*, *Darányi Kálmán*, *Kozma Miklós*, *Csil-léry András*, *Lázár Andor*, *Sípőcz Jenő*, *Szendy Károly*, gróf *Eszterházy Móriéné*, stb.) az egyháznagyok (*Rott Nándor*, *Baltazár Dezső*, *Stuhlmann Patrik*, *Geduly Henrik*, *Marcell Mihály*, *Mihalovits Zsigmond*, *Ravasz László*, *Meggyaszay Vince*), a gyermek- és nőgyógyászat professzorai közül a két *Bótkay*, *Hainiss*, *Scipiades*, *Tóth*, *Burger*, *Barabás*. Az egészségügyi anya- és gyermekvédelem oktató cikkei az *Országos Stefánia Szövetség* orvosi karának legjobbjai írták. Végül versek, általános egészségügyi és gazdasági tud-nivalók, szórakoztató és nevelő olvasmá-nyok egészítik ki a gazdag tartalmat. A majdnem 300 oldalas vasúti kötetnek alig van oldala egy-két szemléltető rajz nélkül.

A *Magyar Anyák Naptára* egy példá-nyának ára 80 fillér; kapható az *Országos Stefánia Szövetségnél* (Budapest, VIII., Vas-u. 8—10.) és valamennyi vidéki anya- és csecsemővédő intézetnél.

SZÖVETKEZETI ÉLET

„A munkáskérdés és a telepítés“

A földmunkások vállalkozó szövet-kezeinek országos szervezője, *Steuer György* dr.: „A munkáskérdés és a telepítés“ cím alatt írt tanulmányában a mezőgazdasági és földmunká-soknak munkaalkalomhoz való juttat-hatása érdekében azoknak földbér-lő szövetkezetek útján való letelepíté-sét, illetőleg foglalkoztatását sürgeti. A földmunkások (kubikusok) annak idején a mezőgazdaságból indultak ki és ma is, hogyha hozzájutnak, a mezőgazdaságban dolgoznak s így a gazdálkodásra való készségüket és képességüket kétségbevonni nem le-het.

A munkanélküli földmunkásoknak megfelelő kiválasztás után, földbér-lő szövetkezetek útján leendő letelepíté-sét, illetőleg foglalkoztatását *Steuer György* dr. a legsürgősebb kormány-zati feladatnak tekinti. A délvidéki német telepítések elé is annak idejé-ben a legnagyobb nehézségek gördül-tek. Délmagyarország gazdagságát a német lakosság szorgalma, szivóssága és önfeláldozó munkássága mellett a halhatatlan telepítési apostol, *Mercy*

Claudius gróf hadvezér, a kiváló nemzetgazda, a szigorú és kérlelhetet-len telepítési diktátor zseniális, igaz-ságos és áldozatkész munkálkodása alapozta meg. Munkatársai gazdasági és műszaki szakközégek voltak, akik csatornák és utak építésével, a keres-kedelmi és ipari növénytermelés bevezetésével a belterjes gazdálkodást ho-nosították meg és a virágzó ipar és kereskedelem, az általános anyagi és kulturális jólét alapjait megvetették.

A magyar telepítési akciónak is egy magyar *Mercyre* lesz szüksége, aki a jobb sorsra érdemes alföldi és

tiszavidéki földmunkásokat, törpe- és kisbirtokosokat tökéletesen ismeri, közöttük élt és értük eddig is dolgo-zott. Ez a magyar telepítési apostol lesz hivatva a magyar népet, különö-sen a jobb sorsra érdemes munkás-népünket igaz hivatással és elvitat-hatatlan rátermettséggel a telepítés útján, *telepítési szövetkezetek*, *föld-bér-lő és munkás-földbér-lőszövetke-zetek létesítésével*, az anyagi és erkölcsi pusztulástól megmenteni és Isten se-gítségével a jobb magyar jövő remé-nyében a boldogulás, az anyagi és erkölcsi jólét útjára vezetni!

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

„A sertéspestisről“ írt cikkünk kiegészítése

A *Vasárnap* szeptember hó 15-iki számában cikket közöltünk „A sertés-pestisről“ címmel. A cikkben megír-tuk, hogy sertéspestis elleni szérum-ot ezidőszereint két intézet termel Magyarországon: a *Phylaxia Szérum-termelő r.-t.* (Budapest, X., Szállás-u. 3.) és a *Laboratórium Védőoltóanyagok Termelésére r.-t.* (Budapest, IX., Lónyay-u. 12.). Pótlólag olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk azt is, hogy ezek az intézetek a valamely ok folytán fel nem használt és fel nem bontott üvegekben levő szérumokat, ha hozzájuk rövidesen visszaküldik, visszaveszik.

gazdaság részére nélkülözhetetlenek a minden meglévő istállóba könnyen beépíthető *Reautschnig-féle* etetők, amelyek lehetővé teszik a rendelkezésre álló csekélyebb mennyiségű takarmány- és alomanyag takarékosabb felhasználását az eredmény lerontása nélkül.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál *Stanga József* budapesti cég (IX., Ráday-utca 26.), akinek hírdetése lapunk mai számában helyet foglal.

Néhány szó a Péli Sőről

Írta: sokorópátkai Szabó István, v. mi-niszter, a Felsőudántúli Mezőgazdasági Kamara alelnöke.

Ez a magyar nitrogén műtrágya-féleség egyre több jó hírt hallat ma-gárol. Kötelességet vélek teljesíteni, midőn saját tapasztalataimat e helyen közreadom. Az 1931. évi, vidékünkön romboló aszály gazdaságomban is erő-sen éreztette hatását, még pedig a további évekre is kiható módon, oly-képen, hogy a gyér almózás lényege-sen kevesebb trágyakészítést és ennek következtében vékonyabb trágyázást tett csak lehetővé. Norfolki négyes forgómban az 1934—35. gazdasági évben odakerült a buza vetése, ahol az 1931—32. gazdasági évben a trá-gyás kapás volt, tehát a fentemlített okból, különösen két egyenlő nagy-ságu 5—5 katasztrális holdas buza-táblán, volt erősen észlelhető és a ki-kelés után a kezdeti fejlődés kedve-zőtlen volta.

A mai pénzsűkös világban csak ki-sérletképpen folyamodhattam buzaveté-sem feljavítására. Beszereztem 3 mm *Péli Sót* és rosszul bokrosodó és fejlő-dő buzatábláimat egyenként 4—4 részre osztottam. Az így felosztott és kicövekelte táblákon felváltva szórát-tam ki egyenlő arányban a rendelkezésre álló *Péli Sót*. Az összesen 9 parcellából minden második, tehát négy parcella kapott kora tavasszal — amint a talaj megengedte — fejtrá-gyául *Péli Sót*. Négy parcella pedig

Az egyedi etetés

A szarvasmarhatenyésztés és a szarvasmarhatartás keretein belül a legutóbbi évek főtörékvése arra irá-nyul, hogy minél kevesebb áldozattal minél jobb eredmény legyen elérhető. Ebben a gazdasági ágban az állan-dóan visszatérő befektetések közül a legjelentékenyebb tétel a *takarmá-nyozás és az almózás költsége*. A cél tehát: maximális takarékoság és két anyagban anélkül, hogy a maximális eredmény veszélyeztetve lenne. Esz-köze a megfelelő berendezkedés. Insé-ges években ehhez a szabályhoz járul a meglévő takarmány- és alomanyag olyként való beosztása, hogy ujjig elég legyen.

Helyesen berendezett istállóban az *egyedi etetés* lépett az egyenlő mér-tékű pazarló takarmányozás helyébe. Az egyedi etetés céljait szolgáló esz-közök közül — külföldi és hazai szak-emberek véleménye szerint — leg-tökéletesebb a *Reautschnig-féle* *szaba-dalmazott szarvasmarha-etetőberen-dezés*. Jelentősége a nagy takar-mány- és alom megtakarításban, hi-giénikus, egyszerű és olcsó voltában van.

A mostani aszályos évben, amidőn takarmány- és alominség réme fenye-get, minden szarvasmarhatartást üző

**Vermorel rendszerű, belül
ólmozott**

Permetezők

bortömlők, borsajtók, borszi-
vattyúk, seprőprézsákak, bor-
derítők, címkék, dugók -
jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazda-
sági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek
és eszközök lerakata.

Bpest, VII., Károly király-ut 9.

Alapítotott: 1884. Telefon 415-15.

Évenként elegendő trágyázásról gondos-
kodjunk. A törzsek, vastagabb ágaknak
— különösen idősebb fáknál — az el-
halt kéregrészekről, zuzmóktól, mohák-
tól való tisztogatása is fontos teendők.
Törsarjak, vízajtások töben való nye-
sése; törzsek, koronának s a fa többi
szerveinek a különböző kártevőktől való
megvédeése, permetezése. A helyes és ide-
jében végzett koronaalakító, ritkító és
termőre metszéssel, ifjítással ugyancsak
növeljük a fa életképességét s korát.

A szoptató kocának ne adjunk
romlékony vagy megsavanyodott
(ecetes), avas, dohos, fagyott, rot-
hadó takarmányokat, mert etetésük
után a tejet fogyasztó malacoknál
egy-kettőre emésztési zavarok álla-
nak elő és elpusztulnak esetleg anél-
kül, hogy az anyakocán bármiféle
kóros elváltozást észlelnénk.

A buza minősége elsősorban ugyan a
termelési körülményekkel (éghajlat, idő-
járás, stb.) mutat szoros összefüggést,
tagadhatatlan azonban, hogy függ a
fajtaól is. Leghelyesebben jár el az a
gazda, ki előbb kisebb próbálkozik
több fajtaival s végül azoknál a fajták-
nál marad, melyek viszonyal közt több
év átlagának tanúsága szerint legjöv-
delmezőbbnek bizonyulnak. Általában az
igényesebb és bőtermőbb buzát indokolt
használni a korai vetésekhez, a jobban
megművelt, jobb trágyaerőben lévő
földek bevetésére, míg a gyengébben
termő, aprószemű, de azért jóminőségű
és igénytelenebb fajtaikat pedig a ké-
sőbbi vetésekben, mert ezek a fajták
mostohább körülmények között rendszert
jobban fizetnek, mint azok a fajták,
melyek igényesebbek s így csak
jobb földeken tudják kifejteni termőkép-
ességüket. Ezidén is azt láttuk, hogy
az igényesebb fajták a késői fagyoktól
s a korán beállott nagy hőségtől többe-
szenvettedek, mint az igénytelen fajták s
bebizonyult, hogy különösen az alföldi
kisgazdák gyenge trágyaerőben lévő föld-
jei részére az igényesebb fajták ter-
jesztése célját téveszti.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Felfüggesztették a rozskivittel

A Magyar Nemzeti Bank szeptember
12-től kezdődően rozskivittelé szülő ta-
nusítványokat nem állít ki. Ez gyakorlatilag
a rozskivittel felfüggesztését jelenti.

Értesülésünk szerint a rendelkezést
azért adták ki, mert rozsból a kiviteli
felesleg amugy is igen csekély s mint-
hogy egyes takarmányféléket rozssal le-
het helyettesíteni, a belföldi termények
fokozottabb felhasználása után részben
el lehet kerülni azt az áldozatot, amely-
lyet a külföldi takarmányok megszerzése
és behozatala az ország devizakészlete
szempontjából jár.

Győrött lesz az első felsődumantuli
baromfiexportvásár

A Külkereskedelmi Hivatal az első
tyuk-, csirke- és kacsa-exportvásárt Győ-
rött, szeptember hó 24-én tartja. A vétel-
árat a külföldi paritásos ár figyelembe-
vételével a Külkereskedelmi Hivatal ál-
lapítja meg, a hivatalos súlyátvételt pe-
dig a Mezőgazdasági Kamara kiküldöttel
eszközli. Az exportminőséget elérő ba-
romfit a vásárokon résztvevő exportő-
rök korlátlan mennyiségben átvenni kö-
telesek.

Hivatalos termésjelentés

A földművelésügyi minisztérium leg-
utóbbi vetésjelentése szerint tengeriből
ezidőszert csak gyenge termés várható:
13,9614.055 métermázsá. A burgonya ez-
időszert gyenge termést ígér: 13,694.718
métermázsát. A cukorrépa terméskilátása
gyenge-közepes. Összesen 6,984.798 mm
cukorrépatermés várható. Takarmányré-
pükből közepes termésre van kilátás. A
kerti vetemények késői fajtái a kedvező
időre szépen fejlődnek. A hüvelyesek ál-
talában közepes termést adtak. A lóhere
és lucerna az esők hatására szépen fej-
lődik. A csalamádé és muhar az esőkre
sokat javult. A rétek sarjuja az esőzések
után gyenge-közepes termést ad. A leg-
előbb az esők után a legtöbb helyen kizöl-
dültek s már némi táplálékot nyújtanak
a legelő jószágoknak.

Szalastakarmány-fuvarkezdvezmény kiterjesztése

Az eddig inségesnek nyilvánított terü-
leteken kívül a földművelésügyi miniszter
67206/1935. sz. alatt kelti rendeletével
szalastakarmány szempontjából — to-
vábbi rendelkezésig — inséges vidéknek
nyilvánította Csanád, Arad, Torontól és
Somogy vármegyék területét.

trágyázatlan maradt. A kiszórás után
tekintet nélkül trágyázott, vagy trá-
gyázatlan voltára, valamennyi par-
cella a tavaszkor szokásos módon jól
felfogaszott. Az eredmény pár hét
mulva már szembetűnő volt, aratás-
kor és csépléskor pedig meglepő.

Ugy a trágyázott, mint a trágyá-
zatlan parcellákat külön-külön arat-
tattam és képeltettem s mindkét par-
cellákról külön asztagba hordattam és
külön csépltettem el a termést. Az
aratási eredmény: a Péli Sóval trá-
gyázott javára 29, vagyis 14 kéve
szalmás gabona többlet! Cséplési
eredmény: a Péli Sóval trágyázott
asztagból 10.7 mm több szem hullott,
mint a trágyázatlanból!

Egy-egy métermázsá Péli Só tehát
3.49 mázsával fizette meg a reáfordi-
tott költséget és a munkát jelentős
szalmatöbbleten felül.

Ez a kísérlet, amint fentebb emli-
tém, nitrogénben szegény talajon, fej-
trágyaként hajtott végre. Ha élni
hagy a Teremtő, jövőben vetés-
korai kiszórást és fejtrágyázási kísérletet
szándékozom szembeállítani egymás-
sal és az eredményről ugyancsak szá-
mot kívánok adni.

A fentiekből máris levonható az a
következtetés, hogy ez a magyar
gyártásu műtrágyaféleség valóságos
kincs a gazda kezében, különösen ott,
ahol a talaj nitrogénhiányosságáról
bármiféle oknál fogva nem történe-
tett kellő gondoskodás. Hej, pedig de
sok helyen van ez manapság így, ahol
a súlyos közterhek, a nehéz kamatok
arra kényszerítették a gazdát, hogy
állatállományát, trágyakészítő gyárat
erősen — a megengedettnél jobban
— megritkítsa.

Apró jótanácsok

A gyümölcsfa életét meghosszabbí-
thatjuk, ha úgy a gyökérzetet, törzset,
mint a koronát, rendszeres ápolásban
részesítjük. A gyökérzet gondozásánál
fontos teendők, hogy a korona alatt a
talajt állandóan porhanyóan tartsuk.
Szárasság idején kellő öntözésről, 3-4

Védekezés az erdőtüzek ellen

Angliában eredeti módon védekeznek az
erdőtüzek ellen. Az erdők számos helyén
rözseseprüket állítanak fel, hogy a tüzet
észrevevő kirándulók mindjárt elfojthas-
sák a lángokat.

Egy 82 éves „ifju” pár

A 82 éves lord Montague of Brandon most vezette oltárhoz sógornőjét, a 81 éves Isabella Spring Reice-t. Az esküvő az angolországi Kensington városban folyt le.

SZIVÁRVÁNY

A baka és a főhercegasszony

Nagy kapkodás volt a kaszárnyában, mert parancsba jött, hogy X. Y. főherceg feleségével, a főhercegné öfenségével együtt, megérkeznek a városkába s valószínűleg a kaszárnyát is meglátogatja.

A legénységnek iskolát tartottak, hogy miképp viselkedjenek, ha a főhercegi párral az utcán összetalálkoznak. Gyakorlatilag is megpróbálják. Az őrmester lesz a főherceg és elsőtől a bakák előtt, mire a bakák tisztelegnek. Nagyszerűen megy a dolog. Az iskolázás végén minden egyes embernek megmutatják a főhercegi pár arcképét, hogy felismerjék és még egyszer elmagyarázzák nekik, hogy a tisztelegés úgy történik, hogy a baka a főherceg, vagy a főhercegné előtt három lépésre megáll, frontot csinál s mindaddig szalutál, amíg a fenséges ur három lépésre őt el nem hagyja.

A kritikus napon a küldönc kiment a kaszárnyából. Utja egy ligenet vezetett át. Amint hirtelen befordult az uton, még a lélekzete is elállt. A padon egy nő ült s a küldönc ebben a nőben felismerte a főhercegasszonyt. Hamar megigazítja magát, kifeszíti a mellét és hegyes lépésekkel megindul a nő felé. Mikor odaér, hirtelen megáll, frontot csinál és szalutál nagyon.

A hölgy megijed, felnéz a bakára, majd lekapja a tekintetét és tovább olvas. A baka többolyodottan szalutál és csak szalutál. A nő végre nem állhatja

tovább, megkérdezi:

— Mit akar?

A baka telesszívja tüdejét levegővel, aztán katonásan kivágja:

— A császári és királyi fenségednek jelentem alásstan, tisztelgek.

A hölgy azt hitte, hogy a küldönc gonyt akar belőle üzni, összecsapta a könyvet, felugrott és dühösen odavágta a bakának:

— Szentelen! — Azzal otthagya.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Kölniviz készítése házilag

(Válasz többek kérdésére.)

A kölnivizet régebben kizárólag lepárlás útján készítették, vagyis a különböző illatot adó anyagokat vizgőzzel lepárolták és a vizes párlat tetején uszkáló illatos olajat leszedve, azt borszesszel feloldották. Az ilyen eljárással készült kölniviz egyik legrégebbi és legáltalánosabb receptje az alábbi volt:

2 kg friss méhfű, 1 kg rozmarinvirág, 20 dkg ibolyagyökér, 5 liter alkohol, 8 deci víz; a növényeket összevagdalták, az ibolyagyökert porrá-törték és az egészet hígított alkohollal leöntve, 12 óráig állni hagyták, aztán mérsékelt tűzön lepárolták. A kapott párlathoz adtak 62 g bergamottolajat, 50 g citromolajat, 50 g portugáloajat, 12 g neroliaolajat, 12 g petitgrainolajat, 24 g levendulaolajat és 5 liter alkoholt és egy hónapon keresztül érlelték.

Ujabbán a kölnivizeket nem lepárolással készítik, hanem hideg uton, úgy, hogy az olajakat a már előzőleg felhígított szeszben feloldják. Az ugynevezett Normál-kölniviz receptje a következő: 950 köbcentiméter 96 fokos alkohol, 150 köbcentiméter víz, 4 gramm neroliaolaj, 1 g petitgrainolaj, 10 g bergamottolaj, 5 g citromolaj, 5 g portugáloaj, 2½ g rozmarinolaj, 2½ g levendulaolaj, 5 g benzoe-tinktúra, 1 g mósusz-tinktúra, 1/10 g bulgáriai rózsaoaj, 2 g irisztinktúra s néhány csepp ilang-ilangolaj. Ha ennek a Normál-kölniviznek valamilyen jellegzetes illatot akarunk adni, akkor literenként 3—4 gramm ibolya-, gyöngyvirág- vagy orgonaoajat keverünk hozzá.

Nagyon fontos a kölniviz érlelése. Színültig töltött üvegekben több hónapon át sötét hűvös helyen kell állni hagyni, vagy pedig, ha az érlelést siettetni akarjuk, egy hétig 60—65 fokos melegben tartjuk.

Szunyogcsípés gyógyítására jó, ha szappannal megdörzsöljük a csípés helyét s a képződő habot hagyjuk rajta megszáradni. Rövidesen elmúlik a kellemetlen viszketés.

— Egy-kettő-három! — olvas a baka a betanítás szerint s mikor a nő már kilépte a hármat, jobbra-átot csinál és tovább megy.

Azt ugyanis tudta, hogy ha a főherceg megy, akkor addig kell tisztelegni, amíg a fenséges ur három lépésre elhagyja, de azt senki sem magyarázta meg neki, hogy akkor mit csináljon, ha ő megy és a fenséges ül.

NYÁRY ANDOR

Háztartásunk különlegességei

Mustos befőtt. Almát, körtét és birset úgy is lehet eltenni, hogy cukorszörp helyett édes és illatos szőlőfajtáknak felére süritett mustját öntjük a befőttre. Egyébként a befőzés a szokott módon történik.

Paradicsom-ízestő. Sültekhez és mártáshoz telire eltehető kitünő ízestőt készíthetünk paradicsomból a következő módon:

Az érett paradicsomot megmossuk, megtöröljük és feltördelve, zománc lábosban kásává főzzük, aztán szitán áttörve, lemérjük. Egy kilogramm áttört paradicsomhoz ¾ liter finom borecet, 1 kávékanálnyi só, ugyanannyi törött fekete borsot és törött szegfűszeget, egy fél reszelt szerecsendiót adunk s mindezt egy órán át főzzük. Ha kihűlt, apró üvegekbe töltjük és lekötve ¾ óráig forrásban levő vízben sterilizáljuk.

KÁNYA TERÉZIA

Ételreceptek

Savanyu tojásleves. 5 deka liszt és 5 deka zsirból kevés hagymával zsemlyeszínű rántást készítünk, 2 liter vízzel feleresztve felforraljuk, beleütünk 6 tojást és megfőzzük. Sóval, ecettel ízesítjük.

Párolt borjuszelet. Egy kg gyenge borjuszeletet kiverünk s lisztben megforgatva, forró zsirban hirtelen átsütjük, akkor más edényben egymásrakva a szeleteket, zöldségrezselmet hintünk közé, a zsirt, amelyben kisült, húsleves hígítva felforraljuk, a húsra öntjük, s abban a szeleteket megpároljuk. Tálaláskor 2 kanál tejfölt adunk hozzá és rizskörítéssel adjuk asztalra.

Almás lepény. 40 deka lisztet két részre osztunk, egyik felébe 15 deka vaját és kevés sót gyurunk, másik felébe 1 deciliter tejfölt és 2 tojás sárgáját, fél citrom levét. A vajas részt a másik tészta alá hajtjuk, háromszor kinyújtva, ismét összehajtogatjuk és félórát pihentetjük, majd felbévátva, két lapot nyújtunk ki belőle. Egyiket a tepsi-re fektetjük s bekenjük a vastagon cukorral párolt almával, amelybe mazsolát, mandulát s kevés morzsát keverünk, a másik tésztalappal befedjük és szép sárgára sütjük.

H I R E K

Jaj, de magas...

Jaj, de magas a házatok teteje,
Tükörfényes a szobátok belseje,
Ablakába virág nyílik, száz szál is,
De Te szebb vagy, barna kislány, an-
[nál is!]

Mért teremtett az Uristen szegénynek,
Mért teremtett: nőtásszivű legény-
[nek?]

Adott volna egy köszivet, palotát:
Sohse ismertem volna meg a nótát!

KAPORNAKY GYULA
(Szomoróc)

Valamikor azt kérdezte...

Valamikor azt kérdezte
Éntőlem egy kislány,
Kit szeretek s kit imádok
tisztá szívből, igazán.
Én felelém: Te előtted
nincsen titkom énnékem,
Az én csillagom nem ragyog
még odafent az égen.

De ha éppen úgy akarod,
megmondom, kit szeretek.
Megmondom, hogy vidám s boldog
csupán kívül lehetek.
Van egy szépség a világon,
angyalarcu halavány;
azt imádom és e szépség
Te vagy, Te vagy, kislány.

Beküldte: MÁRTON ANTAL
(Somogyvár)

Szúrágta vén citerámon...

Szúrágta vén citerámon
Parasztnótát játszom,
Siró-rivó mesés hangja
Olyan mint az álom,
Tündéri, szép álom.

Álomszövő csöndes estén
Sokat játszom rajta,
Legényeső szép lányokat
Megigéz a hangja,
Szomorú, bus hangja.

MISÁK FERENC
(Budapest)

Wiäser Béla kitüntetése. A kunszentmártoni kiállítással kapcsolatosan rendezett Szabolcska Mihály-émlékdalverseny alkalmával adta át ünnepélyes keretek között Vigh Endre, a szolnoki X. daloskerület elnöke Wiäser Bélának, a Faluszövetség titkáranak a daloskerület nagy ezüst érmét. Wiäser Béla hosszabb idő óta tevékenykedik a magyar dalkultúra fejlesztése érdekében és különös örömmünkre szolgál, hogy a Dalosszövetség méltányolva érdemeit, ilyen szép kitüntetésben részesítette.

Kaposvár polgármestere — kormányfőtanácsos. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Kaposváry György dr. polgármesternek a közigazgatás és városfejlesztés terén kifejtett érdemes működése elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

760.000 zsák kávé pusztítanak el Braziliában. A braziliai kávétanács az óriási kávéülttermelés következtében elhatározta, hogy folytatja a kávé megsemmisítését a kávéárak fenntartása érdekében. A tanács 760.000 zsák kávé azonnali elpusztítását rendelte el.

Eljegyzés. Csernay Olgát, Csernay Ödön író, lapszerkesztő és neje leányát (Budapest), eljegyezte Árva József polgári iskolai igazgató (Fülöpszállás). Minden külön értesítés helyett.

Schilberszky Károly dr. egyetemi tanár meghalt. Schilberszky Károly dr., a növénykerttan nyilvános rendes tanára, a volt közigazdasági egyetemnek és a növénykerttan intézetnek igazgatója, a Mezőgazdasági Szakszövetség volt elnöke, a Kertészeti Tanintézet volt tanára, a Szent István-Akadémia rendes tagja szeptember hó 10-én, életének 72-ik évében elhunyt. Temetése 12-én folyt le a farkasréti temető halottasházából igen nagy részvét mellett.

Serédi Jusztinián hercegprímás szentelt fel egy angol templomot. Serédi Jusztinián dr., Magyarország bíboros hercegprímása, mint a pápa személyes képviselője, pompás egyházi ünnepségek között szentelte fel szeptember hó 12-én az angliai új downsidei székesegyházat. A reformációk ideje óta nem láttak Angliában ehhez hasonló fényes katolikus szertartást, amelyen két bíboros, két érsek, kilenc püspök és mintegy 1200 pap vett részt. A székesegyház felszentelésének szertartása kilenc és félóra hosszát tartott. Este ünnepi lakoma volt, amelyen résztvettek az összes főpapok.

Francia képviselők Budapesten. Szeptember hó 13-án érkeztek meg Budapestre a hatnapos tanulmány-utra meghívott francia országgyűlési képviselők, feleségeikkel és Lionel Cabany francia hírlapíró társaságában. A tanulmányút célja: megismerni Magyarországot kulturájával és általában a magyar közigazdasági élettel. A tizfőnyi csoportot Xavier Vallat, Ardèche képviselője vezette, aki köztársasági szövetségszövetségi képviselő, egyben a kamara francia-magyar csoportjának elnöke. A francia képviselők a hatnapos program keretében a különböző politikai pártoknál is látogatást tettek.

Gyilkosság egy kutya miatt. Az Iváncsa községhez tartozó Harmatos-puszta határában Treger István uradalmi vadőr ösztetálalkozott Tamás József községi mezőőrrel, aki kutyájával szolgálati körutját végezte. Treger vadőr a mezőőr kutyáját agyonlőtte, mert szerinte kárt tesz a vadakban, mire Tamás József lekapta fegyverét és agyonlőtte a vadőrt. Tamás önként jelentkezett a csendőrségen.

Filléres gyorsok

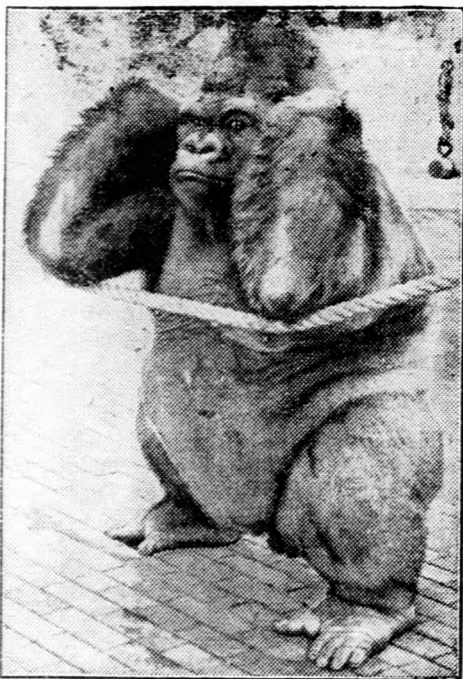
A MÁV szeptember 22-én az alábbi filléres, illetve szűreli vonatokat indítja: Budapestről Sopronba; Budapestről Tokajba. Ennél a vonathoz a fel- és leszállás sem Miskolcon, sem Szerencsen nincsen megengedve; Salgótarjánból Tokajba. Gyöngyös és Egerből csatlakozás van; Hódmezővásárhelyről Tokajba; Gyula és Békéscsábáról Tokajba; Ózd és Miskolcra Tokajba; Debrecen és Nyiregyháza Tokajba és Hajdúszoboszló, Hajdunánásról Tokajba.

Pázmány Péter-kétpenztörvény. Az országgyűlés tudvalevően elhatározta, hogy a Pázmány Péter Tudományegyetem alapításának 300. évfordulója alkalmával kétpenztörvény ezüstérmék kerülnek forgalomba. A pénzügyminiszter most szabályozta ezeknek az érméknek a külalakját. A rendelet szerint az érme egyik oldalán az egyetem alapítását ábrázoló csoportkép van, középen áll Pázmány Péter alakja, jobbkezeben az egyetem alapítólevelével, balkezeben a főpapi kettőskereszttel, mögötte áll íródeákja, előtte pedig egy ifjú egyetemi polgár. Az érme másik lapján Pázmány-korabeli barokk-keretben a magyar címert a Szent Koronával helyezték el.

Borívó versenyt rendeztek a fülöpszállási kunok. Fülöpszállás községben az elmúlt héten borívó versenyt rendeztek a kunok. Szigorú feltételek voltak, de így is vagy huszonötven vettek részt. A résztvevőknek este 7 órától éjfélig volt szabad inni, szódavíz is íhadtak, de ez nem számított bele az eredménybe, sőt, aki akart, pogácsát is ehetett. A versenyzők 13 fokos szőlővinyi bort ittak. A verseny eredménye: I. Korács Károly 6 liter és 8 deciliter, II. Vass József 4 liter és 3 deciliter, III. Varró Lajos 4 liter. A nyertesek nevét díszes táblán örökítették meg és a verseny után még külön jutalomban is részesültek.

Egy abesszín hadvezér,
az önkéntes csapatok parancsnoka.

A londoni állatkert kedvence,
Bobby, az emberképű gorillamajom.

Tizenkilenc lakóház leégett **Kenyeri községben.** Szeptember hó 12-én délután nagy tüzvész pusztított **Kenyeri** vas megyei községben. **Takács Mihály** kisgazda felesége a nyitott tűzhelyen főzött a konyhában. A láng felgyújtotta a szalmatetős házat és percek alatt továbbterjedt a tűz a szomszédos házakra és gazdasági épületekre. A nagyszámú tűzoltóság megfeszített erővel tolytatta a tűz oltását, de 19 lakóházat a hozzátartozó pajtákkal, istállókcal és nagymennyiségű takarmánnyal együtt már nem tudtak megmenteni. Hozzávetőleges becslés szerint a kár megközelíti a 100.000 pengőt, amelynek csak egy része térül meg biztosítás révén. A tüzvész következtében 19 család hajléktalanná vált, akiknek fölségélyezésére mozgalom indult meg.

Felfüggesztették a szarvastehén vadászati tilalmát. A szarvastehén tilalmi idejét a legutóbbi vadászati tilalmi rendelet február 16-tól szeptember 30-ig terjedő időben állapította meg. E rendelkezés szerint a szarvastehénet október 1-től február 15-ig volt szabad lőni. Mivel azonban az utóbbi hetekben beérkezett jelentések országsszerte súlyos szarvastehénokozta mező- és erdőgazdasági károkról számolnak be, amelyeket a takarmányhiány és a gyenge terméskilátás megelviselhetetlenebbé tesz, a földművelésügyi miniszter a szarvastehén tilalmi idejét megváltoztatta és a tilalmi idő végét ez évben, szeptember 9-én, a következő években pedig augusztus 31-én állapította meg. Ezek szerint szarvastehénet ez évben szeptember 10-től február 15-ig, a következő években pedig szeptember 1-től február 15-ig szabad vadászni.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a feleséggyilkos földmivest. Tasi János 60 éves mohácsi földmives július hó 3-án konyhakéssel agyonszurta elvált feleségét. Most tárgyalta ügyét a pécsi törvényszék. Tasi azzal védekezett, hogy ki akart békülni feleségével és rá akarta bírni, hogy halassza el a házára tartásdíj fizetése céljából kitűzött árverést. Az asszony azonban erről hallani sem akart, mire Tasi konyhakést rántott elő és azzal agyonszurta feleségét, aki a helyszínen meghalt. A törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte Tasi Jánost. Az ítélet még nem jogerős.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Milyen talajban és hogyan kell dinnyét termelni? (B. J., Dabronc).

— **Felelet:** A dinnyét legjobb frissen trágyázott, homokos, vagy vályogtalajban termeszteni. Vetni április végén kell. A fészkeknek egymástól 150×200 cm távolságra kell lenni. Nagybőrára gyepfőglákban vagy cserepekben nevelik palántáit. Vetésre a 2—3 éves mag a legjobb. Kiültetéskor öntözni kell, azután 3-szor kapálni. Érése augusztus—szeptember, de előnevelt palántákról már júliusban szedhető néhány darab. A sárgadinnye 80—100 métermázsát, a görög 120—150 métermázsát terem kátholdanként.

Kérdés: Hol és mennyiért kapható gőzgépekkel foglalkozó szakkönyv? (Ifj. H. J., Kisszeged). — **Felelet:** Ajánljuk Morva Rezső: „Az összes gőzgépek kérdései és feleletben”, valamint ugyancsak tőle „Cséplőgépek szerkezete, kezelése, javítása” című szakkönyveket. Az első ára 3,90, míg a másodiké 2,20 pengő. A könyvek kaphatók kiadóhivatalunkban az ár és 20 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett.

Kérdés: Hová kell beküldeni a „Ki ismeri faluját” című szociográfiai pályázatot és mikor van a pályázat beküldésének határideje? (3819. sz. előfizető). — **Felelet:** A Magyar Társaság Falmutató Intézetéhez (Budapest, IV., Szerb-u. 23.). Október 15-ig kell beküldeni. Többi kérdésére jövő számunkban válaszolunk.

Kérdés: Tavasszal leszerződtem egy gazdával, hogy mennyiségre való tekintet nélkül 3 holdon takarmányrépát termeljek. A májusi fagy, az aszálykár és a bogárkár miatt még a magamnak szükséges mennyiség sem termelt meg, nemhogy még át is adjak belőle. Mint gazda köteles vagyok-e a szerződést betartani, mert mint említettem, a saját szükségletem sem termelt meg és ha a szerződött mennyiséget leszállítom, akkor dupla áron kell a magam szükségletét megvennem? (Kisgazda.) — **Felelet:** A szerződést köteles betartani, de a répát csak a szerződésben meghatározott mennyiségben köteles leszállítani. Nem írta meg azt, hogy a szerződésben a termés felét kötötte-e le, vagy az egész termést, tekintet nélkül annak mennyiségére.

Kérdés: Egészen kis korom óta félárra vagyok. Kiskorúságom alatt örököltem 13.000 korona készpénzt. Férjhez mentem 22 évvel ezelőtt és akkor édesapám az örökölt pénzből kiházasításomra kivet 1000 koronát. Köteles-e a szülő

gyermekét kiházasítani? Apám még él, kérhetem-e tőle a kiházasítást, vagy csak halála után? (2628. előfizető). — **Felelet:** A szülő nem köteles gyermekét kiházasítani és erre törvénnyel sem kötelezhető, azonban nálunk szokás az, hogy a szülők gyermekeiket kiházasítsák, hogy ezzel is megkönnyítsék a fiatalok családalapítását. Egyébként levélből úgy vesszük ki, hogy a kiházasítás alatt az örökölt pénz kiadását érti. Ha tényleg erről van szó, akkor írja meg, hogy a megmaradt pénz hol van vagy mibe lett fektetve, mert máskülönb kimerítő választ nem adhatunk.

Kérdés: Van egy lakóm, aki a lakbért nem fizeti és ezért a lakást felmondtam neki. A felmondás tanuk nélkül történt. A bérlő a felmondást nem akarja elismerni és a lakást nem hajlandó elhagyni. Hol nyerhetek erre jogorvoslást? (9253. előfizető). — **Felelet:** Ha a lakó a felmondást nem akarja elfogadni, akkor közölje vele a felmondást ajánlott levélben és szólítsa fel, hogy adjon nyilatkozatot, hogy a felmondást elfogadja-e, vagy sem. Ha a felmondást nem fogadja el, vagy nem nyilatkozik, akkor a felmondás közlésétől számított 8 napon belül pert indíthat az illetékes járásbírósnál a felmondás érvényességének kimondása iránt. A bíróság a felmondást, ha egyéb figyelembe veendő körülmény nem játszik közre, érvényesnek mondja ki, a bérlőt végrehajtás terhe mellett kötelezni fogja a lakás kiürítésére és a perköltségek megtérítésére. A lakást, ha havibéres, akkor a hó első napjára, ha negyedévi béres, akkor november 1-re mondhatja fel. A felmondást még ebben a hónapban közölheti.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

2628. sz. előfizető. Trafik engedélyezéséhez szükséges kérvényt a pénzügyminiszter urhoz címezve, a megye székhelyén működő pénzügyigazgatóságnál kell benyújtani. Amennyiben a pénzügyigazgatóság az Ön helyiségében újabb trafikengedély kiadásának szükségét látja és Ön megfelel az előírt követelményeknek, úgy kérését jóváhagyás végett a pénzügyminiszter urhoz felterjeszti. Ugyancsak a pénzügyigazgatóság állapítja meg a minimális forgatókölt és dohánykészletet, amellyel mint trafiktulajdonos rendelkeznie kell. Ennek nagysága, egész természetesen, mindig a helyi forgalomhoz igazodik. Többi kérdésére lapunk jövő számában válaszolunk. — 3910. sz. régi előfizető. Amennyiben Károly csapatkeresztjének okiratai is elvesztek, úgy azokat újra beszerezheti, a Hadtörténelmi Levéltárnál (Budapest, I., Bécsikapu-tér 4.). A kérdezett lap kiadóhivatalának címe: Budapest, V., Falk Miksa-u. 5. Többi kérdésére felvilágosítást nyújt a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadjárók Országos Nemzeti Szövetsége (Budapest, VI., Benczur-u. 2.). Ha válaszboldígyes levélben hozzájuk fordul. — B. J., Nyiregyháza. A kért címek a következők: Dessesffy Emil gróf felsőházi tag, Budapest, VI., Benczur-u. 39/b. A pápa Őszentsége címe: Róma, Vatikán Állam; Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete, Budapest, IX., Üllői-u. 25. Elhelyezkedés ügyében forduljon hozzájuk. — B. Á., Majs. Az új rádióelőfizetőknek leszerelés esetén 6 hónapi hallgatási díjat kell kifizetni. Éppen ezért

nem érdemes rövid időre rádióját le szerelnie. A denaturált apró marhasó ára Budapesten 100 kilogrammonként 19 pengő, amely összeghez 50 kilogrammonként 70 fillér zsákoltóság járul. A denaturálásához felhasználott piros festék az állatokra nem ártalmas. — **J. J., Sári.** A kéreztett könyv nem kapható. — **Ifj. H. Gy., Nagybátony.** Rejtvényeiből közlünk. Nem tudjuk megmondani, mikor kerülhet egy újabb versére sor, valószínűleg csak hónapok múltán. Rejtvényrovatot állandóan közlünk. Nem lesz folytatása. — **J. Gy., Kiskörös.** Más tárgyú verset kérünk. — **D. Gy., Diósgyőr.** Csak egy közölhető közlünk: „Meggyógyult a beteg szívem” című. — **H. F., Csernelháza.** Köszönjük szíves ajánlkozását, igénybe fogjuk venni. Verseiből közlünk. — **Sz. L., Somogynagybajom.** Verseiből közlünk. Igaza van. Sz. E. urnál hevernek a régen beküldött versei. A novella, sajnos, nem — novella. — **B. B., Dóge.** Verseiből a közeljövőben közlünk. — **B. L., Zala-koppány.** Ebben a formájában nem közölhető. Ha a szóbanforgó személyekről egy bővebb méltatást kapnánk, készséggel leközlünk.

Hibaigazítás Hartmann Imre (Szomód) névre küldött üzeneteh: A kért cím helyesen így hangzik: Adam Opel A. G., Rüsselsheim a/M. (nem Brüsselsheim).

Arany- és ezüstpénzek ára

1935 szeptember hó 17-én.

Aranypénzek tőzsdei jegyzése szünetel. Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 39 fillér; kétkoronás 78 fillér; ötkoronás 2 pengő 18 fillér; egyforintos 1 pengő 8 fillér.

Szinezüst kilogrammja 103 pengő.

T R É F A K

A giliszta.

A gyógyszerárba éjjel egy óraker becsönget egy ember.

— Kér-r-em, én Csab-b-bárol jövök.

— Nem arra vagyok én kíváncsi, hogy honnan jön, hanem hogy mi teszszik? — rivall rá a gyógyszerész.

— Van-n-e gi-gil-liszta? . . .

— Van! — ordít a gyógyszerész.

— Csa-k azt ak-k-artam mondani, tegye vizbe, hogy meg ne dögöljön!

(Beküldte Guba Péter Mezőkövesdről.)

Jogos kérdés.

— Hová szalad, Kovács ur

— Az adóhivatalba.

— Fizetni?

— Hát szaladnék-e akkor?

Megfordítva.

Egy ember az utcán hirtelen rosszul lesz, mire köré sereglenek a járőrök és egy orvos is akad, aki egy kis fiut beküld a kávéházba konyakért.

Meghozzák a konyakot és azt mondja az orvos:

— Két ember tartsa, egy pedig öntse bele a konyakot.

Erre az ember felemelkedik és el-

haló hangon így szól:

— Megfordítva. Egy ember tartson és kettő öntse belém a konyakot.

A száz pengő.

— Mondja, Kohn ur, igaz az, hogy maga tartozik a Grünnek száz pengővel

— Igaz.

— És miért nem adja meg neki?

— Mert akkor nem lenne igaz.

Ilyenek a férfiak.

Ujságolvasás közben azt mondja a férj a feleségének:

— Itt olvasom, hogy egy földbirtokos megirta az ujságnak, hogy csütörtökön délután három óraker a Margithidon főbe fogja lóni magát, mire detektívek mentek ki, három óra hosszat vártak rá, de ő nem jött.

— Látod, — feleli megvetéssel a feleség — ilyen pontatlanok a férfiak.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

T T (é)

(Beküldte Takács Andrásné, Kecelről.)

2. Szórejtvény.

L ő őriz 6
(-6)

(Beküldte ifj. Kántor Albert, Dögéről.)

3. Szórejtvény.

toll N S
(e=é)

(Beküldte Jeney Sándor, Soltról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 42-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 36-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Pontrejtvény: Másának neblátsd a neve. 2. Pontrejtvény: Koronatanu. 3. Szórejtvény: Köztelek.

Megfejtették: Ifj. Kún Mihály, özv. Takács Andrásné, Takács András, Tóth Péter, Balogh János, Szabó Kálmán, Vargha Anna, Jób Jenő, Veress Julia, Scheud Rezső, Radnai Irén, Csathó Gáspár, Csázy Elemér, Ötvös Vilmos.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. Kún Mihály (Földes) és Takács András (Pusztakengyel, Lédérer-föld).

A 37-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Értékpapirokat,

kényszer- és hadikölcsönkötvényt, olasz vöröskereszt-sorsjegyet magas áron vásárol **Barna Bank, Budapest, V., Nádor-utca 26.** Tőzsdével szemben. Telefon: 213—16, 104—67.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, szeptember hó 22. Állat- és kirakodóvásár: Érsekudkert.

Hétfő, szeptember hó 23. Állat- és kirakodóvásár: Arló, Bátaszék, Dunavecse, Fehérgyarmat, Gödre, Karcag, Kecskemét, Kömlő, Óesőd, Tokaj. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Körmen, Nagyigmánd, Nova, Somogyárd. — Marha-, sertés- és kirakodóvásár: Szentgotthárd. — Kirakodóvásár: Tiszadob.

Kedd, szeptember hó 24. Állat- és kirakodóvásár: Dunavecse. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Nemesnőp, Nagypirit.

Szerda, szeptember hó 25. Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Olaszliszka. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Nagyberki.

Csütörtök, szeptember hó 26. Állat- és kirakodóvásár: Deveser. — Állat- és kirakodóvásár: Hajdudház, Keszthely, Püspökia dány. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Sajtoskál.

Péntek, szeptember hó 27. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Földeák, Veszprém.

Szombat, szeptember hó 28. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Eger, Földeák, Nemesdéd.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak szeptember hó 17-én.

GABONATÖZSDE.

Készárupiac. Buza: tiszal 77 kg-os 15.30—15.60, 78 kg-os 15.45—15.75, 79 kg-os 15.60—15.90, 80 kg-os 15.75—16. felsőtiszal 77 kg-os 14.90—15.10, 78 kg-os 15.05—15.25, 79 kg-os 15.20—15.40, 80 kg-os 15.30—15.50, duna-tiszai, fejmegyei, dunántúli 77 kg-os 14.80—14.95, 78 kg-os 14.95—15.10, 79 kg-os 15.10—15.25, 80 kg-os 15.25—15.35.

Pestvidéki rozs 13.80—13.90, egyéb 14.20—14.20, sörárpa, elsőosztályú 18—19, másodosztályú 17—17.50, harmadosztályú 16.50—16.75; takarmányárpa, elsőosztályú 15.85—16.15, másodosztályú 15.40—15.70; zab, elsőosztályú 16.60—16.75, másodosztályú 16.50—16.60; tengeri, szeptemberi 15.30—15.50; buza-korpa 11.85—12; 8-as liszt 14.60—14.80 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza októberre: 15.22—15.24, márciusra 16.05—16.07. Rozs októberre: 14.28—14.30, márciusra: 14.38—14.40. Tengeri szeptemberre 15, májusra: 15.17—15.18 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Biborheremag: Az üzlet befejezettnek tekinthető. — Lóheremag: A kilátások valamivel javultak, a magyar árak azonban lényegesen magasabbak a világlaci és főleg erdélyi áraknál. — Lucernában igen jók a kilátások. A magyar árak azonban magasabbak az összes többi származásoknál. — Szászöbüköny: A külföldi érdeklődés teljes megszűnése folytán ára mégis valamivel csökkent. — Pannonbüköny iránt az elmúlt héten belsőidőn élénk érdeklődés mutatkozott, ára ennek következtében emelkedett. — Fehéheremag iránt is jobb volt az érdeklődés, ára valamivel javult. — Mák teljesen üzletlen. — A Budapesti Áru- és Érték-

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

tözsde hivatalos jegyzései nyersáruért 100 kg-ként budapesti paritásában:
 Repce 24—24.25; lucernamag 110—115.
 löheremag 130—140; tavaszi búkköny 24—25; szőszősbúkköny 58—60; mák (kék) 70—72; borsó: Viktória 25—28, expressz 20.50—22.50, őszi 19.50—20.50; lenese, nagy 42—48, közép 35—38; babok: dunai szokvány 34—35, dunántúli szokvány 24.50—35, felsőm. szokvány 32—33, gömbölyű fürj 36—37; hosszú 35—36, tarka bab 29—31 pengő métermázsánként.

Abraaktarmánypiac. Árpakorpa 14, borsóhéj 13.50, borsókorpa 13.50, buza-konkoly 12.25, buzakorpa 12.25, buza-takarmányliszt 15, kókuszdiógőgácsa 14.50, konkolydara 12.75, lenmagpogácsa 15, napraforgópogácsa 14.50, szárított répaszelet 13, repcepogácsa 11.75, rozskonkoly 12.25, rozskorpa 12.50, rozstakarmányliszt 14.50, tökmagpogácsa 16 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 7.30—8.50, harmadrendű 7, sarjuszéna 5—6, muharszéna 6—10, lucernaszéna és muharkeverék 9, muhar- és szénakeverék 8.50, alomszalma, elsőrendű 4.40—4.50, másodrendű 3.90—4.20, zsupszalma 5.50 pengő métermázsánként, zsupszalma kévéknél 35—40 fillér.

Cirokszakál. uradalmi takaró szalma 43—46, kistermelői takaró szalma 41—43, bélés szalma, átlagárban 30 pengő métermázsánként. *Cirokmagban* sem kereslet, sem kínálat nincsen.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) és beállítani való tinó 42—46, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 40—44, másfél éves tinók 34—38, másfél éves üszök 35—38, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Borjuvásár. Elsőrendű 57—64, másodrendű 48—56, harmadrendű 38—47 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Vágómarhavasár. Bika, tarka, elsőrendű 53—55, másodrendű 36—52, harmadrendű 28—35, ökör, magyar, másodrendű 33—49, ökör, tarka, másodrendű 38—56, harmadrendű 32, tehén, magyar, másodrendű 34—52, tehén, tarka, elsőrendű 56—60, kivételes 62, másodrendű 34—54, harmadrendű 24—33, bivaly, magyar 28, növendék (éves) 28—52, kicsonított való 18—22 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Prima uradalmi zsír-sertés páronként 340 kilogrammon felül 96—98, prima szedett 84—90, silány 60—72 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 40—45 fillér kilogrammonként gazdaságban, etetés-ítatás után mázsával, 3 kg súlylevonással.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 280—600, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 190—300, alarendelt minőségű 27—170, vágó 20—100 pengő darabonként.

Nyersbőr. Marhabőr, 45 kg-ig, magyar 70, tarka 80—85 fillér kilogrammonként. A többi árak nem változtak.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 32, lefőltözött tej 8, tejszín 240—280, tejfel 120—150 fillér literenként, Centrifugált vaj 240—300, tehéntúró 50—80, juhsajt 160—200, trappista 160—220, emmentáli 260—320 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Éltőbaromfi:* Tyúk 1.80—3.00, csirke, rántani való 0.80—1.20, sütnivaló 1.20—2, ruca 1.40—2, pulyka, sovány 2—3 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyúk 1.40—1.60, csirke, rántani való 2.20—2.80, sütnivaló 2—2.60, ruca, hízott 1.40—1.60, lud hízott 1.20—1.50, libamáj 4—6 pengő kilogrammonként, Teatojás 8.5—9.5, főzőtojás és apró 7—8 fillér darabonként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.50—1.76, sózott, kenyér 1.68—1.80, füstölt 1.80—2, háj 1.70—1.96, tepertő zsíros 1.80—2, sertézsír, helybeli 1.68—1.80 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1.50—2, harcsa 3—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Nyulbőrben, süldő 2—4, fogoly 0.60—1.20 pengő darabonként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 3.20—4, félédes 2.60—3.20, rózsas 2—2.80, mák, kék 0.96—1.20, pergetett méz 1.30—1.60, háziszappan, szín 1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 6—10 (1 cs.), petrezselyem 6—10 (1 cs.), zeller 4—12 (1 darab), kalarábé 3—8 (1 darab), vöröshagyma, makói 14—20, közönséges 10—16, fohagyma, zöldjével 70—90, cékla 16—24, fejeskáposzta 14—18, savanyított káposzta 38—48, kelkáposzta 24—28, vöröskáposzta 24—40, fejessaláta 8—12 (1 darab), torma 60—90, burgonya, Gülbaba 15—18, őszi rózsas 13—14, nyári rózsas 14—17, Ella 10—12, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 120—240, szegfűgomba 100—160, éti vargánya 120—160, zöldpaprika, apró, hegyes 10—18, nagy, tölteni való 8—20, tők főző 6—10, paradicsom 8—16, zöldbab 28—44, vajbab 28—44, uborka, savanyítani való 14—30, nagy, salátának 8—12, sóska 16—24, paraj, tisztított 14—20, feketeterék 16—20 fillér kilogrammonként. Hónaposretek esomóként 8—12, zöld tengeri csok darabonként 5—10 fillér.

Gyümölcs: Alma, nemes 40—70, körte 30—48, szilva, besztecei 28—38, görög-dinnye, faj 8—16, sárgadinnye, faj 12—28, som 24—40, áfonya 120—140, őszibarack, 28—120, őszibarack, befőzni való 30—100, csemegeszőlő 48—70, kevert szőlő 30—50, közönséges szőlő 28—40, dió 120—160, dióbél 440—480,ogyoróbél 350—440, héjazott mandula 360—560 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiacra a helyzet bizonytalan. A mustokért az Alföldön — a kénszerszűretelés miatt — piacra ke-

rülő kistermelői árak cukorfokónként 1.20—1.30, uradalmaknál ülepítve 1.50—1.60 pengőért veszik, de a nagyobb termelők egyelőre tartózkodnak az eladástól, éppen úgy, mint a kereskedelem a nagyobb arányú vásárlástól. Óborokban a kínálat és a kereslet lanya. Általában az árak hektoliterfokónként 3—3.20 pengő között mozognak.

Szesz és szesziszatok. A szeszárak felemeléseiről elterjedt hírek minden alapot nélkülöznek. A *detailüzletben* finomított és denaturált szeszen volt forgalom változatlan árban. A *gyümölcs-pálinkaüzletben* a kínálat szűk korlátok között mozgott és a kínált tételek drágább árban találtak vevőre. *Törkölypálinka* 3.70, *seprőpálinka* 3.70, *szilvrium* 5, *idei kék áru* 5.50—5.70, *ó kék áru* 6, *seprőpálinka* 4—4.20 pengő. Az árak 10.000 literfokónként, III. táblázat szerint, plusz 3 százalék forgalmi adó értendők.

Fapiac. A *fenyőfaüzlet* detailforgalma nagyon gyenge. Az árak a nagy verseny folytán igen nyomottak. *Keményfában* a kereslet a legtöbb cikkben javult. Keresik a hántolási célokra alkalmas gömbfákat, bogárnárfát, frizeket, míg dongában csak kis üzletkötések jönnek létre. Bükkfűrészarukban a behozatal megcsappant. *Tüziában* a kereslet a fűtési idény közeledtével megelégnült. Budapesten ezidőszertel csak két éves, száraz tüzfűzfa kerül forgalomba, amelyből a kormány a főváros részére 4, a vidék részére 8.5 százalékot szabadított fel szállításra úgy, hogy a bejelentett száraz fűkészletek 87.5 százaléka már a piacra jöhet. A hátralékos mennyiség szállítása is már rövid időn belül lehetőségessé válik, a friss árué azonban csak a száraz fakészletek kimerülése után. Most csak a vidék részére fogják engedélyezni a kisebb mennyiségű friss tüzfűzfa. Az árak emelkedő irányt követnek. Bükkhásár ára gyenge kínálat mellett 340—345 pengő, cserhasábé 300—305 pengő budapesti paritásában. Az aprított bükkfát 4.40—4.60 pengővel, cserfát 4.20—4.40 pengővel kínálják 100 kilogrammonként, házhoz szállítva és lerakva.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 17-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1670—1700; dollár 337.30—341.30; kanadai dollár 330—340; hollandi forint 227.70—229.70; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csehkorona 14.15—14.35; szerb dinár 7.80—7.95; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 63.70—64.30; román leu 2.90—3.10; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA
 ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
 FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
 MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1935. SZEPTEMBER 22—28.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap IX. 22

9.15: Hírek. 10—10.55: A Tisztviselőtelep-Külsőferencvárosi Református Egyházközösség „Emlékezet Templomának felszentelése. A felszentelő imát mondja dr. Ravasz László püspök. 11—12.15: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus szíve templomból. A szentbeszédet P. Vid József S. J. mondja. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 13.45: „Népszerű olasz áriák.” (Hanglemezek.) 14.45: „Egészségügyi kalendárium.” 15: I. Pászthory Odón: „Fásítsuk az Alföldet!” 2. „A baromfitoll kezelése.” Irta Henz Ferenc. 15.50: Losonci Schweitzer Oszkár szalonzenekara. **Közben:** „A világháború okai.” Rácz Kálmán előadása. 17: A magyar-csehszlovák válogatott labdarugó mérkőzés második félidejének közvetítése a Hungáriai uti sporttelepről. 18: Zenei paródiák. Zongorán előadja Szendy Lajos. 18.30: A rádió tárgysorsjáték húzása. 19.35: Lakatos Árpád tárogatózik. 20: „Element.” Szinyay Zoltán elbeszélése. 20.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22: Hírek, sporteredmények. 22.30: Mándits-jazz-zenekar műsora Kalmár Pál énekszámával. 23.15: Farkas Sándor cigányzenekara. 00.05: Hírek.

Hétfő 23

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 8.30: Közvetítés a Pénzüntézet Központból. Az osztálysorsjáték főnyereményének húzása. 10: Hírek. 10.20: „A magyar nyelv a XVI. században”. (Felolvasás). 10.45: „Walesi bárdok — walesi herceg”. Irta Kallós Ede. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05—13.30: Hanglemezek. 13.40—14.20: Fellner Ferenc dr. énekel. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10 „Miért születik több fiú, mint leány?” Láng János dr. előadása. 17: Munkásfélóra. 17.30: Hanglemezek. 18: A rádió tárgysorsjáték hu-

zása. 19.40: „Amerikai magyarok”. Fülöp Ilona, amerikai magyar újságíró előadása. 20.10: Csóka Béla magyar nótákat énekel. 21.15: Hírek. 21.40: „Szerenádok”. Előadja Bertha István szalonzenekara. 23: Guttenberg György jazz-zenekara. 00.05: Hírek.

Kedd 24

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Beszélgetés egy öreg cimbalommal.” Irta: Barát Endre. 10.45: „Kötött kosztüm készítése.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: A Mária Terézia 1. honvédszolgálati zenekara. 13.40—14.20: B. Nagy Béla zongorázik. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A foghsgyulladás és fogköképződés.” Ország Nándor dr. előadása. 17.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 18: A rádió tárgysorsjáték húzása. 19.05: Balogh Bandi cigányzenekara. 19.45: „Eskető 1833-ban.” Szappanos Gabriella előadása. 20.15: Bellini-énekekhangverseny. 21.45: Hírek, stb. 22.10: „Operett-részletek.” (Hanglemezek.) 23.15: Reisz Pál—Angyal Árpád szalonzenekara. 00.05: Hírek.

Szerda 25

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Csevegés a pipáról”. Irta Csermely Gyula. 10.45: „Védekezünk a meghülés ellen”. Irta Moll Károly dr. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Müller Béla cigányzenekara. 13.30: „Dalol a dél”. (Hanglemezek). 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „Az első magyar munkatábor”. Mörz Miklós dr. előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A könyvmivesség”. Buday György dr. előadása. 17.30: Kerpely Jenő gondonkázik. 18: A rádió tárgysorsjáték húzása. 19.05: Svájci népdalok olasz, francia és német nyelven. 19.40: Tőkés Anna és Rajnay Gábor előadóestje. 20.30: Höchtl Margit zongorázik. 21.10: Hírek. 21.30—23: Bertha István szalonzenekara. **Közben:** A brit rádiótársaság második angol-

nyelvű helyszíni közvetítése Budapestről. **23:** Sárközi Gyula és Sárközi Béla cigányzenekara. **00.05:** Hírek.

Csütörtök 26

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hálaadó istentisztelet a Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem alapításának 300 éves jubileuma alkalmából az Egyetemi-templomban. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** A Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem jubilárius kiállítását ismerteti Koudela Géza dr. **13—14.30:** Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** „A nagy fa.” Tereszcsényi György elbeszélése. **17:** „A szőlő, a must és a bor egészségügyi vonatkozásai.” Dicity Dezső előadása. **17.35:** Meiszner János fuvolázik. **18:** A rádió tárgysorsjáték húzása. **19.05:** Hanglemezek. **19.25:** Az Operaház diszeloádása a Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem alapításának 300 éves jubileuma alkalmából. **Közbem:** A rádió külügyi negyedőrája. **22.50:** Farkas András, a Német Diákszövetség elnöke beszélget dr. Králik Lajossal, a Magyar Nemzeti Diákszövetség vezetőtársával. **23.10:** Kertész Miklós Jazzzenekara. **00.05:** Hírek.

Péntek 27

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** Időszerei apróságok. **11:** A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem jubileumi ünnepségének megnyitása. **12.25—14:** Országos Postás Zenekar. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** „Vedres István, a Duna-Tisza csatorna hőse.” Farkas László dr. előadása. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Csécsi Lendvai József cigányzenekara. **17.35:** Sportközlemények. **17.50:** Hanglemezek. **18.15:** A rádió tárgysorsjáték húzása. **19.20:** Walter Rózsi énekel. **20:** Színmű-előadás a Stúdióban: „Külön nótá.” Színmű 3 felvonásban. Irta Gyallay Domokos. **22.10—22.40:** A brit rádiótársaság harmadik angolnyelvű helyszíni közvetítése Budapestről. **23:** Ifj. Sáray Elemér cigányzenekara. **00.05:** Hírek.

Szombat 28

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** „Bolyongás Japánban.”

(Felolvasás.) **11:** Disz doktoravatás a Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetemen. **12.05—13.15:** Hanglemezek. **13.10—14.20:** Sallay Iván hegedül. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** „A esodálatos kutyatejfü.” Fegyverneki Frommer István előadása. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** „A vételviszonyok tanulmányozása, térférségmérések.” Zakariás János előadása. **17.25:** Sárosy Mihály és Martinek István gitár-énekkettése. **18:** A rádió tárgysorsjáték húzása. **19:** Toll Árpád és Toll János cigányzenekara. **20.10:** A Nemzeti Színház évadnyitó diszeloádása. A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem alapításának 300 éves jubileuma alkalmából előadásra kerül: „Missa Sollemnis.” Liturgikus dráma. Dramatizálta Ujházy György. **22.35:** Budapesti Hangverseny Zenekar. **00.05:** Hírek.

BUDAPEST II. 834.5 m

Vasárnap, IX. 22. 12.40—13.40: Cigányzene. 15—15.40: Zongora. 15.45: Előadás. 16.15—16.35: Szalonzene. 16.40: Előadás. 18.35—19.30: Szalonzene. 19.40: Előadás. 20.05—21.15: Filmrészletek. — **Hétfő, IX. 23.** 18.10—18.50: Tánclemezek. 19.10: Előadás. 19.40—20.20: Zongora. 20.25: Előadás. — **Kedd, IX. 24.** 18.05—18.40: Katonazene. 18.45—19: Cigányzene. 19.10—19.40: Mezőgazdasági felőra. 19.50—20.15: Harmonika. 21—21.50: Tánclemezek. 21.55: Angol közvetítés. — **Szerda, IX. 25.** 18.05—19: Hanglemezek. 19.10—19.40: Előadás. 20.10—21.30: Katonazene. — **Csütörtök, IX. 26.** 17: Párbeszéd. 18.05—18.55: Cigányzene. 19—19.30: Előadás. 20.10—21.15: Hanglemezek. — **Péntek, IX. 27.** 17.40—18: Cigányzene. 18.20—19.25: Balahajka-zenekar. 19.35: Előadás. 20.05—21.10: Szalonzene. — **Szombat, IX. 28.** 18.05—19: Jazz. 19.10—19.40: Mezőgazdasági felőra. 19.45—20.55: Szalonzene. 21.25—22: Hanglemezek. 22.10—22.40: Angolnyelvű közvetítés.